

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra obchodu a cestovního ruchu

Studijní program: 6208 B Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodní podnikání

Bakalářská práce

Potraviny s chráněným označením EU

Vedoucí bakalářské práce

Ing. Hana Doležalová, Ph.D.

Autor

Soňa Nováková

2013

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Fakulta ekonomická
Akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Soňa NOVÁKOVÁ**
Osobní číslo: **E10179**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Obchodní podnikání**
Název tématu: **Potraviny s chráněným označením EU**
Zadávající katedra: **Katedra obchodu a cestovního ruchu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Využití chráněných značení EU v ČR. Dotazníkové šetření na úrovni výrobců a spotřebitelů vybraných komodit se značením zapsaným v Rejstříku Evropské komise.

Metodický postup:

1. Studium doporučené a jiné relevantní odborné literatury
2. Vymezení potravin s chráněným značením EU v ČR
3. Dotazníkové šetření u spotřebitelů
4. Vyhodnocení průzkumu
5. Formulace závěrů

Rámcová osnova:

1. Úvod. 2. Literární rešerše. 3. Cíle a metody. 4. Analýza a syntéza poznatků z vlastního zkoumání. 5. Vlastní návrhy. 6. Závěr. 7. Seznam literatury.

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**
Rozsah pracovní zprávy: **30 - 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**
Seznam odborné literatury:

Basařová, G. České pivo. Praha: Brain team, 2011.

Horáček, R. Zákon o ochranných známkách. Zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení. Zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví: komentář.

Praha: C.H. Beck, 2008.

Jakl, L. Ochranné známky a označení původu. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2002.

Nařízení Rady (ES) č. 510/2006 o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských produktů a potravin

Nařízení Rady (ES) č. 509/2006 o zemědělských produktech a potravinách, jež představují zaručené tradiční speciality

Potravinářský zpravodaj

Potravinářská Revue

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Hana Doležalová, Ph.D.**
Katedra obchodu a cestovního ruchu

Datum zadání bakalářské práce: **15. února 2012**

Termín odevzdání bakalářské práce: **16. dubna 2013**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.

děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (25)
370 05 České Budějovice

Ing. Viktor Vojtko, Ph.D.

vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 15. března 2012

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Potraviny s chráněným označením EU vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a za použití materiálů, které uvádím v seznamu použité literatury.

Dále prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to - v nezkrácené podobě - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce.

Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Janově 28.8.2013

.....
Soňa Nováková

Poděkování

Děkuji vedoucí práce paní Ing. Haně Doležalové, Ph.D. za odborné vedení a cenné připomínky, které mi velice pomohly při zpracování bakalářské práce. Dále bych ráda poděkovala všem výrobcům piva, kteří se mnou spolupracovali v rámci dotazníkového šetření. Poděkování rovněž patří všem respondentům, kteří byli ochotni věnovat čas vyplnění dotazníku. A v neposlední řadě děkuji své rodině za toleranci a trpělivost.

Obsah

1. ÚVOD	3
2. LITERÁRNÍ REŠERŠE	4
2.1 Definice pojmů	4
2.1.1 Chráněné označení původu	4
2.1.2 Chráněné zeměpisné označení	4
2.1.3 Zaručená tradiční specialita.....	4
2.2 Rozdíly CHOP a CHZO	5
2.3 Legislativa.....	6
2.3.1 Oblast působení	6
2.3.2 Ochrana CHOP, CHZO z hlediska legislativy	6
2.3.3 Ochrana ZTS z hlediska legislativy	7
2.3.4 Specifikace produktu CHOP, CHZO	8
2.3.5 Specifikace produktu ZTS.....	9
2.3.6 Názvy CHOP, CHZO, které se nesmí zapsat do Rejstříku.....	9
2.4 Registrační řízení	10
2.4.1 Žádost o zápis do rejstříku	10
2.4.2 Změny ve specifikaci	11
2.4.3 Zrušení zápisu	11
2.5 Poplatky za chráněné označení	12
2.6 Kontrolní struktury	13
2.7 Loga EU.....	15
2.8 Databáze původu a registrace	17
2.9 Úřední věstník Evropské unie	17
2.10 CHOP, CHZO a ZTS zemědělských produktů a potravin zaregistrovaných v ČR.....	19

3. CÍLE A METODIKA	23
3.1 Cíle.....	23
3.2 Metodika.....	23
4. ANALÝZA	25
4.1 Pivovary využívající chráněné označení.....	25
4.2 Specifikace piv s chráněným označením	27
4.2.1 Březnický ležák.....	27
4.2.2 Brněnské pivo, Starobrněnské pivo.....	27
4.2.3 Znojenské pivo.....	27
4.2.4 Černá Hora	27
4.2.5 Budějovický měšťanský var.....	27
4.2.6 Českobudějovické pivo, Budějovické pivo	27
4.2.7 Chodské pivo.....	28
4.2.8 České pivo.....	28
4.3 Analýza spotřebitelů v souvislosti s chráněným označením EU.....	29
4.3.1 Dotazníkové šetření u spotřebitelů.....	29
4.3.2 Výsledky a vyhodnocení dotazníkového šetření	29
4.3.3 Závěrečné zhodnocení dotazníkového šetření.....	41
4.4 Analýza šetření u výrobců vlastních chráněné označení	42
4.4.1 Dotazníkové šetření u výrobců.....	42
4.4.2 Výsledky a vyhodnocení dotazníkového šetření	43
4.4.3 Závěrečné zhodnocení dotazníkového šetření.....	51
5. ZÁVĚR	52
6. SUMMARY	54
7. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ A LITERATURY	56
SEZNAM TABULEK, OBRÁZKŮ A GRAFŮ.....	60
SEZNAM PŘÍLOH.....	61

1. Úvod

V současnosti je pro lidi velmi složité orientovat se v oblasti původu zboží. Nemusí se jednat jen o potraviny, ale také o další zboží (výrobky). Tradiční výrobky nebo značky zboží, které bývaly spojeny s určitým státem, se dnes často v daných zeměpisných šířkách vůbec nevyrábí a ke konečným zákazníkům putují více než přes půl světa.

Spotřební chování jedince je ovlivněno kvalitou a cenou produktu. Ne vždy odpovídá kvalita ceně, a proto není zcela jednoduché vybrat se v nepřehledném množství produktů. Požaduje-li spotřebitel kvalitní produkt, nemůže se řídit pouze jeho cenou. Z úhlu pohledu běžného spotřebitele jsou důležité symboly, které se nachází na obalech produktů.

V důsledku silné konkurence jsou výrobci motivováni odlišovat své produkty. Ochrana kvalitních produktů a potravin, které jsou spojené s určitou oblastí, regionem, zajišťují Evropské instituce prostřednictvím tří typů chráněného označení - Chráněného označení původu, Chráněného zeměpisného označení či Zaručené tradiční speciality. Výrobci mohou dále využít i jiná další označení (např. národní), která zaručují původ i kvalitu zboží. Kvalitu českých, regionálních produktů komunikuje například značka kvality „Regionální potravina“ či „Český výrobek“.

Hlavním cílem této práce bude charakterizovat rozdíly mezi Chráněným zeměpisným označením, Chráněným označením původu a Zaručenou tradiční specialitou. Současně bude vysvětleno, jakou ochranu práv mají takto označené produkty s ojedinělými vlastnostmi, jaké výhody mohou tyto produkty mít. Práce se bude také zabývat procesem získání, změny a zrušení této ochrany.

Druhým cílem práce bude zjištění, jakým způsobem jsou spotřebitelé potravin seznámeni s těmito pojmy, jak tato označení vnímají a zda jsou pro ně jasná a srozumitelná. Analýza v této části práce bude vytvořena na základě podkladů z dotazníkového šetření. Současně bude také analyzováno, jakým způsobem komunikují výrobci piva svá chráněná označení, zda jsou pro ně přínosem či nikoliv. I tato analýza bude vytvořena na základě dat získaných pomocí dotazníkového šetření.

2. Literární rešerše

2.1 Definice pojmů

2.1.1 Chráněné označení původu

„Označením původu (dále CHOP) se rozumí název regionu, určitého místa nebo ve výjimečných případech určité země, který se používá k označení zemědělského produktu nebo potraviny pocházející z tohoto regionu, určitého místa nebo země a mající určitou jakost nebo vlastnosti, které jsou zásadně nebo výlučně dány konkrétním zeměpisným prostředím s jeho vlastními přírodními a lidskými činiteli a u něhož všechny fáze produkce probíhají ve vymezené zeměpisné oblasti.“

2.1.2 Chráněné zeměpisné označení

„Zeměpisným označením (dále CHZO) se rozumí název regionu, určitého místa nebo země, který se používá k označení zemědělského produktu nebo potraviny pocházející z tohoto regionu, určitého místa nebo země a mající danou jakost, pověst nebo jiné vlastnosti, které lze přičíst především jeho zeměpisnému původu a u něhož jedna z fází produkce probíhají ve vymezené zeměpisné oblasti.“

2.1.3 Zaručená tradiční specialita

„Zaručenou tradiční specialitou (dále ZTS) je tradiční zemědělský produkt nebo tradiční potravina, jejíž zvláštní povaha je uznávána Společenstvím. Zvláštní povahou se rozumí vlastnost nebo soubor vlastností, jimiž se zemědělský produkt nebo potravina jasně odlišuje od jiných podobných produktů nebo potravin téže kategorie. Tradičním se rozumí prokázané používání na trhu Společenství po období, které vykazuje předávání mezi generacemi. Toto období by se mělo rovnat časovému úseku obecně připisovanému jedné lidské generaci, tedy nejméně 30 let. Skupinou se rozumí každé sdružení producentů nebo zpracovatelů stejného zemědělského produktu nebo potraviny, bez ohledu na jeho právní formu nebo složení.“¹

¹ NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 1151/2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin. [online]. [cit. 2012-11-10].

Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:343:0001:0029:cs:PDF>

ZTS bylo možné do 3. 1. 2013 rozlišit na dva typy:

- **ZTS zapsané s výhradou názvu** – zapsaný název lze použít pro označení produktů, které odpovídají specifikaci. Při použití chráněného názvu je nutné uvést i označení „zaručená tradiční specialita“ nebo přiřazený symbol Společenství (stejně jako v případě CHOP/CHZO).
- **ZTS zapsané bez výhrady názvu** – zapsaný název lze použít i pro označení produktů, které neodpovídají specifikaci, ale v označení těchto produktů nelze uvádět spojení „zaručená tradiční specialita“, zkratku „ZTS“ ani přiřazený symbol Společenství.²

Od 3. 1. 2013, kdy vstoupilo v platnost Nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) č. 1151/2012, o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin (dále jen Nařízení (EU) č. 1151/2012), se nerozlišují typy ZTS – budou zapisovány pouze potraviny a produkty s výhradou názvu.

2.2 Rozdíly CHOP a CHZO

Jako CHOP lze zapsat pouze název takového produktu, jehož všechny výrobní fáze proběhly v dané zeměpisné oblasti, a jehož vlastnosti jsou výhradně nebo ve velké míře ovlivněny zeměpisným původem. Týká se i surovin. Pro názvy produktů, které se ucházejí o zápis mezi CHZO musí platit, že alespoň jedna z fází produkce proběhla v dané oblasti. Se zeměpisnou oblastí je pak produkt spojen svou zvláštní jakostí, pověstí nebo jinou charakteristikou.³

Rozdíl mezi označením původu a zeměpisným označením tedy spočívá zejména v požadované intenzitě vazby produktu na dané zeměpisné prostředí. U označení původu se vyžaduje vazba velmi silná.

² Státní zemědělská a potravinářská inspekce. *Činnost SZPI: Kontrolní činnost* [online]. 17. 10. 2012. Brno: Státní zemědělská a potravinářská inspekce 2013, 2012 [cit. 2013-02-28]. Dostupné z: <http://www.szpi.gov.cz/docDetail.aspx?nid=11314&docid=1002118&chnum=9>

³ *Zelená kniha: Politika kvality* [online]. [cit. 2013-02-28]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/quality/policy/consultation/greenpaper_cs.pdf

2.3 Legislativa

2.3.1 Oblast působení

Zeměpisné označení a označení původu mohou získat následující produkty – pivo, různé nápoje vyrobené z rostlinných výtažků, cukrářské výrobky, cukrovinky a jiné pekařské výrobky, pečivo, těstoviny, přírodní gumy a pryskyřice, hořčičná pasta, květiny a okrasné rostliny, seno, vonné silice, vlna, proutí, košelina, třený len a jiné.⁴

Označení ZTS mohou získat zemědělské produkty určené pro lidskou spotřebu a potraviny jako jsou např. polévky, vývary, nápoje na bázi rostlinných výtažků, pivo, hotové koření omáčky, předvařená jídla, těstoviny, zmrzliny a šerbety, cukrovinky, cukrářské výrobky, sušenky a jiné pekařské výrobky, pečivo, čokoláda a potravinářské přípravky, které obsahují kakao a ostatní.⁵

2.3.2 Ochrana CHOP, CHZO z hlediska legislativy

„Zapsané názvy jsou chráněné proti: jakémukoli přímému či nepřímému obchodnímu použití zapsaného názvu pro produkty, na které se nevztahuje registrace v rozsahu, v němž jsou tyto produkty srovnatelné s produkty zapsanými pod tímto názvem, nebo pokud používání tohoto názvu umožňuje těžit z dobré pověsti chráněného názvu; jakémukoli zneužití, napodobení nebo vyvolání domněnky, i když je skutečný původ produktu uveden nebo je-li chráněný název přeložen nebo doprovázen výrazy jako "druh", "typ", "způsob", "jak se vyrábí v", "imitace" nebo podobnými výrazy; jakémukoli jinému lživému nebo zavádějícímu údaji o provenienci, původu, povaze nebo základních vlastnostech výrobku, na vnitřním nebo vnějším obalu, na reklamním materiálu nebo na dokladech týkajících se daného výrobku a balení produktu v kontejneru, může vyvolat mylný dojem o jeho původu; všem ostatním praktikám způsobilým uvést spotřebitele v omyl, pokud jde o skutečný původ výrobku.“

⁴ NAŘÍZENÍ RADY (ES) č.510/2006 ze dne 20. března 2006 o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských produktů a potravin. [online]. [cit. 2012-11-10]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:093:0012:0025:CS:PDF>

⁵ NAŘÍZENÍ RADY (ES) č.509/2006 ze dne 20. března 2006 o zemědělských produktech a potravinách, jež představují zaručené tradiční speciality. [online]. [cit. 2012-11-10]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:093:0001:0011:CS:PDF>

Název, který byl určen jako chráněný, nesmí zdruhovět. Komise EU smí dovolit používání identických zapsaných či nezapsaných názvů, pokud byl nezapsaný název používán nejméně 25 let před datem 24. července 1993 a zároveň bylo na tento problém upozorněno před zapsáním názvu a je doloženo, že cílem nezapsaného názvu není zisk z pověsti zapsaného názvu nebo klamání spotřebitele ohledně původu produktu. Dále nesmí existovat zapsaný a stejný nezapsaný název déle než 15 let. Na produktu s nezapsaným názvem musí být také viditelně uvedena země původu.⁶

Po registraci názvu získávají výrobci jedinečná práva na tento název, tím získají práva duševního vlastnictví. Právo užívat registrovaný název mají výrobci, kteří zažádali o registraci názvu. Dále ti výrobci, jejichž produkty splnily podmínky specifikace. Ostatní producenti nesmí pro své výrobky tento název používat. Takto označené výrobky se odlišují od konkurenčních produktů. Producenti mohou také poskytnout více informací pro spotřebitele o daném produktu.⁷

2.3.3 Ochrana ZTS z hlediska legislativy

„Ode dne zveřejnění mohou být použity pouze k označení zemědělského produktu nebo potraviny odpovídající specifikaci produktu jako zaručené tradiční speciality. Pro označení produktů, které neodpovídají specifikaci, se nicméně mohou používat zapsané názvy na etiketách výrobků, avšak označení "zaručená tradiční specialita" či zkratka "ZTS" nebo přiřazený symbol Společenství zde nesmí být uveden. Zaručenou tradiční specialitu lze zapsat s výhradou názvu ve prospěch zemědělského produktu nebo potraviny odpovídající zveřejněné specifikaci produktu, za předpokladu, že o to skupina požádala v žádosti o registraci a použila postup stanovený v článku 9 – a neprokáže se, že název je používán v souladu s právem, je obecně známý a hospodářsky významný pro podobné zemědělské produkty nebo potraviny. Ode dne zveřejnění se nesmí název, a to ani ve spojení s označením "zaručená tradiční specialita", "ZTS" nebo přiřazeným symbolem Společenství, používat na označování

⁶ NAŘÍZENÍ RADY (ES) č.510/2006 ze dne 20. března 2006 o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských produktů a potravin. [online]. [cit. 2012-11-10]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:093:0012:0025:CS:PDF>

⁷ *European Policy For Quality Agricultural Products*: [online]. [cit. 2013-02-28]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/publi/fact/quality/2007_en.pdf

podobných zemědělských produktů nebo potravin, které neodpovídají zapsané specifikaci. V případě názvů, u nichž se žádá o zápis do Rejstříku jen v jediném jazyce, může skupina ve specifikaci produktu uvést, že při zavedení produktu na trh může být kromě názvu produktu v původním jazyce na označení uveden v ostatních úředních jazycích údaj, že produkt byl získán v souladu s tradicí regionu, členského státu nebo třetí země, odkud žádost pochází.“

Produkty a potraviny, které byly vyrobeny z tradičních surovin, či se vyznačují tradičním složením, tradičním způsobem produkce nebo zpracováním a jejichž zvláštní povaha je založena na oblasti či zeměpisném původu, mohou být zapsány do Rejstříku. Součástí názvu může být i název odrůdy rostlin nebo plemene zvířat, pokud to není zavádějící co do povahy produktu.

Pokud mají být produkty, potraviny zapsány jako ZTS, musí mít tradiční názvy, které jsou předávány mezi generacemi a na trhu se vyskytují minimálně 30 let. Cílem ZTS je právní ochrana produktů vysoké kvality, které však nejsou spjaty se zeměpisnou oblastí. ZTS chtějí udržet na trhu originální výrobky. Tyto produkty mohou být vnímány jako kulturní dědictví EU.⁸

2.3.4 Specifikace produktu CHOP, CHZO

Pro použití CHOP či CHZO u zemědělských produktů či potravin musí dané produkty vyhovovat specifikaci. Ta obsahuje vymezení zemědělské oblasti a důkaz, že produkt opravdu z této oblasti pochází, popis zemědělského produktu či potraviny a popis vlastností, název produktu, včetně označení původu nebo zeměpisného označení, popis výroby produktu a balení, pokud musí být výrobek balen z důvodu zachování kvality. Specifikace obsahuje údaje osvědčující vazbu mezi jakostí, vlastnostmi produktu a zeměpisným prostředím či původem. Dále údaje o orgánech, které kontrolují soulad se stanovenými specifikacemi, zvláštní pravidla pro označení

⁸ *NARÍZENÍ RADY (ES) č.509/2006 ze dne 20. března 2006 o zemědělských produktech a potravinách, jež představují zaručené tradiční speciality.* [online]. [cit. 2012-11-10]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:093:0001:0011:CS:PDF>

produktu, všechny náležitosti týkající se předpisů Společenství EU nebo dalších členských států.⁹

Zeměpisná oblast by měla být určena faktory přírodními, lidskými nebo administrativními hranicemi. Specifikace produktu musí přesně definovat zeměpisnou oblast, k tomuto úkolu lze použít různé dokumenty a mapy.¹⁰

2.3.5 Specifikace produktu ZTS

Aby potravina nebo zemědělský produkt mohly být označovány jako ZTS, musí odpovídat specifikaci produktu. Specifikace zahrnuje název, který je doplněn o údaj, zda má být název zapsán s výhradou či bez výhrady (viz kapitola 2.1.3). Dále specifikace obsahuje popis zemědělského produktu či potraviny, popis produkce, klíčové body určující zvláštní a tradiční povahu produktu, minimální požadavky a postupy pro kontrolu zvláštní povahy.¹¹

2.3.6 Názvy CHOP, CHZO, které se nesmí zapsat do Rejstříku

Jako CHOP nebo CHZO nesmí být zapsány názvy, které zdruhověly. Dále nesmí být zapsány produkty či potraviny, pokud mají stejný název jako odrůdy rostlin nebo plemen zvířat. U názvů, které jsou částečně nebo úplně totožné ke dříve zapsanému názvu, platí, že se nesmí používat, pokud by uváděly spotřebitele v omyl nebo by mohly být považovány jako produkty z jiného území. Identický název se může používat, pokud byl prokázán dostatečný rozdíl mezi názvy, aby nedocházelo k uvádění spotřebitele v omyl.¹²

⁹ NAŘÍZENÍ RADY (ES) č.510/2006 ze dne 20. března 2006 o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských produktů a potravin. [online]. [cit. 2012-11-10]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:093:0012:0025:CS:PDF>

¹⁰ *European Policy For Quality Agricultural Products*: [online]. [cit. 2013-02-28]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/publi/fact/quality/2007_en.pdf

¹¹ NAŘÍZENÍ RADY (ES) č.509/2006 ze dne 20. března 2006 o zemědělských produktech a potravinách, jež představují zaručené tradiční speciality. [online]. [cit. 2012-11-10]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:093:0001:0011:CS:PDF>

¹² NAŘÍZENÍ RADY (ES) č.510/2006 ze dne 20. března 2006 o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských produktů a potravin. [online]. [cit. 2012-11-10]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:093:0012:0025:CS:PDF>

2.4 Registrační řízení

2.4.1 Žádost o zápis do rejstříku

Chráněná označení jsou zapisována do rejstříku. O zápis do rejstříku může požádat jen tzv. skupina, tj. zejména sdružení producentů nebo zpracovatelů, a to bez ohledu na jeho právní formu či složení. Za skupinu může být při splnění a dodržení požadavků čl. 2 Nařízení (ES) č. 1898/2006 považována i jedna fyzická nebo právnická osoba. Náležitosti žádosti o zápis CHOP a CHZO stanoví Nařízení (ES) č. 510/2006, o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských produktů a potravin (dále jen Nařízení č. 510/2006), prováděcí Nařízení (ES) č. 1898/2006 a rovněž Zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele (dále jen Zákon č.452/2001). Náležitosti žádosti o zápis ZTS stanoví Nařízení (ES) č. 509/2006, ze dne 20. března 2006, o zemědělských produktech a potravinách, jež představují zaručené tradiční speciality (dále jen Nařízení č. 509/2006) a prováděcí Nařízení (ES) č. 1216/2007.

Pokud se žádost týká zeměpisné oblasti v členském státě, je oprávněnost této žádosti nejdříve přezkoumána příslušným státem. Stát žádost zveřejní a dá lhůtu všem subjektům v tomto členském státě k podání námitek. Má-li členský stát po případném vypořádání námitek za to, že jsou splněny požadavky Nařízení č. 510/2006, postoupí žádost Evropské komisi. Komise nejdéle do 6 měsíců od postoupení žádost přezkoumá.

Žádost musí obsahovat jméno a adresu skupiny žadatelů, specifikaci produktu, jednotný dokument obsahující hlavní body obsažené ve specifikaci (název, popis produktu, vymezení oblasti atd.) a také popis souvislosti mezi produktem a zeměpisným prostředím nebo zeměpisným původem. Žádost o zápis do rejstříku u ZTS musí kromě jména a adresy skupiny žadatelů a specifikace produktu obsahovat ještě název a adresu orgánů nebo subjektů, jež ověří soulad s ustanoveními specifikace, a jejich zvláštní úkoly, dále dokumentaci, která prokazuje zvláštní a tradiční povahu produktu. Pokud žádost splňuje tyto požadavky, postoupí Evropské komisi. Komise nejdéle do 6 měsíců od postoupení žádost přezkoumá.

Dále je žádost zveřejněna v Úředním věstníku Evropské unie (dále jen ÚV EU). Každý členský stát nebo třetí země (ale i fyzická nebo právnická osoba usazená nebo

bydlící na území jiného členského státu než je stát podávající žádost o zápis nebo ve třetí zemi) má možnost podat námitku proti zápisu ve lhůtě 3 měsíců od zveřejnění. Pokud nejsou žádné námitky podány nebo Komise dané námitky označí jako nepřipustné, zapíše Komise chráněné označení do rejstříku a zápis zveřejní v ÚV EU.

Pokud Komise rozhodne a určí námitky jako přípustné, musí být zahájeno jednání, za účelem dohody zúčastněných stran ve lhůtě šesti měsíců. Když je stanovena dohoda bez větších změn od původní specifikace, zapíše Komise označení do Rejstříku. Avšak když na základě dohody dojde k větším změnám, než byla původní specifikace, je Komise povinna žádost znovu přezkoumat a následně zveřejnit k námitkovému řízení. Pokud se strany nedohodnou, o zápisu či odmítnutí návrhu rozhodne Komise.¹³

2.4.2 Změny ve specifikaci

O změnu specifikace může v rámci členského státu požádat skupina, tj. sdružení producentů nebo zpracovatelů dané potraviny nebo produktu nebo i ve výše uvedených případech jediná fyzická či právnická osoba. Kvůli hygienickým nebo rostlinolékařským nařízením ze strany veřejných orgánů se mohou ve specifikaci udělat i dočasné změny. Žádost o změnu musí uvádět popis změny a odůvodnění. Další postup záleží na typu změny.¹⁴

2.4.3 Zrušení zápisu

Pokud je zjištěno, že nejsou dodržována pravidla (podmínky) specifikace, může Komise rozhodnout o zrušení zápisu. Toto rozhodnutí je pak uveřejněno v ÚV EU. O zrušení zápisu může požádat každá fyzická či právnická osoba.¹⁵

¹³ Státní zemědělská a potravinářská inspekce. *Činnost SZPI: Kontrolní činnost* [online]. 17. 10. 2012. Brno: Státní zemědělská a potravinářská inspekce 2013, 2012 [cit. 2013-02-28]. Dostupné z: <http://www.szpi.gov.cz/docDetail.aspx?nid=11314&docid=1002118&chnum=9>

¹⁴ NAŘÍZENÍ RADY (ES) č.510/2006 ze dne 20. března 2006 o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských produktů a potravin. [online]. [cit. 2012-11-10]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:093:0012:0025:CS:PDF>

¹⁵ NAŘÍZENÍ RADY (ES) č.510/2006 ze dne 20. března 2006 o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských produktů a potravin. [online]. [cit. 2012-11-10]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:093:0012:0025:CS:PDF>

2.5 Poplatky za chráněné označení

Správní poplatky za chráněné označení se platí dle Zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích. Poplatky jsou uvedeny viz Tabulka 1, 2, 3. Poplatky spojené s kontrolami, které provádí SZPI, SVS či ÚKZÚZ, si hradí sami producenti.

Tabulka 1: Poplatky spojené se žádostmi

přijetí žádosti o zápis označení původu / zeměpisného označení	4 000 Kč
přijetí žádosti o mezinárodní zápis označení původu podle Lisabonské dohody	2 500 Kč
přijetí návrhu na zrušení zápisu označení původu / zeměpisného označení	2 000 Kč
postoupení žádosti o ochranu označení původu / zeměpisného označení Komisi ES	500 Kč

Zdroj: www.upv.cz

Tabulka 2: Poplatky ostatní

Vydání stejnopisu, opisu, výpisu z rejstříku, spisů, úředních listin a záznamů za každou i započatou stránku	100 Kč
Za každou i započatou stránku, je-li pořizována na kopírovacím stroji nebo na tiskárně počítače	15 Kč

Zdroj: www.upv.cz

Tabulka 3: Poplatky manipulační

Přijetí žádosti	- o první prodloužení lhůty	200 Kč
	- o každé další prodloužení lhůty	500 Kč
	- o prominutí zmeškání lhůty	1000 Kč
Přijetí rozkladu proti rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví		1000 Kč
Přijetí žádosti	- o vydání osvědčení o právu přednosti (prioritní doklad)	600 Kč
	- o zápis převodu	600 Kč
	- o zápis licence	600 Kč
	- o zápis zástavního práva	600 Kč
	- o konverzi evropské přihlášky za každý stát, do kterého bude přihláška zaslána	600 Kč

Zdroj: www.upv.cz

2.6 Kontrolní struktury

Nařízení by neměla žádný smysl bez kontroly. Funkcí orgánů, kterým přísluší provádění úředních kontrol, je zabezpečit, že produkty s chráněným označením splňují požadavky uvedené ve specifikacích, a zajistit, aby byla dodržována ochrana práv oprávněných uživatelů. Kontrolní struktury provádějící ověření souladu se specifikací se mohou skládat z jednoho nebo několika příslušných kontrolních orgánů či kontrolních subjektů. Ty působí jako subjekty pro certifikaci produktů. Záleží na členském státu, aby určil, jestli kontrolu bude provádět soukromý sektor nebo bude prováděn v rámci státní správy. Kontrolu nad zemědělci, kteří by měli dodržovat specifikace produktu, provádějí veřejnoprávní orgány nebo soukromé certifikační orgány. Kontroly nad dodržováním práva EU v oblasti potravin i dalších produktů provádějí členské státy na základě zvláštních právních předpisů.

V České republice je touto kontrolou pověřena Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Státní veterinární správa ČR a Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský.¹⁶

„Státní veterinární správa ČR (dále SVS) je organizací, která ze zákona vykonává dozor nad zdravím zvířat, nad tím, aby nebyla týrána, nad zdravotní nezávadností potravin živočišného původu, nad ochranou území ČR před možným zavlečením nebezpečných nákaz nebo jejich nositelů. Přímo i nepřímo zodpovídá i za zdraví občanů. SVS je tvořena Ústřední veterinární správou, krajskými veterinárními správami, které vykonávají svou působnost ve věcech veterinární péče na území, které je shodné s územím krajů a Městskou veterinární správou v Praze, která vykonává působnost krajské veterinární správy na území hlavního města Prahy. SVS kontroluje produkty živočišného původu.“¹⁷

¹⁶ Průmyslová práva: Označení původu a zeměpisná označení Společenství. *Úřad průmyslového vlastnictví* [online]. 2008, 07.02.2013 08:42 [cit. 2013-02-28]. Dostupné z: <http://www.upv.cz/cs/prumyslova-prava/oznaceni-puvodu-zemepisna-oznaceni/prihlasovani-do-zahranici/oznaceni-puvodu-a-zemepisna-oznaceni-spolecenstvi0.html>

¹⁷ *Státní veterinární správa* [online]. 2009, 2013 [cit. 2013-08-08]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/svs/portal>

„Státní zemědělská a potravinářská inspekce (dále SZPI) je organizační složka státu, která je přímo podřízená ministerstvu zemědělství. Je orgánem státního dozoru zejména nad zdravotní nezávadností, jakostí a řádným označováním potravin. SZPI kontroluje všechny hospodářské subjekty podílející se na výrobě, skladování distribuci i prodeji produktů s chráněnými označeními, zda dodržují požadavky vyplývající ze specifikace pro daný produkt. Kontrola může probíhat i v trhu, kde je hodnoceno značení a složení produktů.“¹⁸

„Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (dále ÚKZÚZ) je zřízen Ministerstvem zemědělství ČR jako specializovaný orgán státní správy. Je organizační složkou státu a správním úřadem. Provádí správní řízení a vykonává jiné správní činnosti, odborné a zkušební úkony, kontrolní a dozorové činnosti v oblasti odrůdového zkušebnictví, krmiv, agrochemie, půdy a výživy rostlin, osiv a sadby pěstovaných rostlin, trvalých kultur (vinohradnictví a chmelařství), ekologického zemědělství a v oblasti živočišné produkce. Sídlo ústavu je v Brně a jeho činnost je zabezpečována na pracovištích na území celé České republiky.“¹⁹

Od 4. 1. 2016 bude platit povinnost uživatelů chráněných názvů pocházejících z EU uvádět na etiketě ve stejném zorném poli jako zapsaný název produktu související logo Evropské unie. Dále bude možné na etiketě uvádět údaj „chráněné označení původu“ nebo „chráněné zeměpisné označení“ či zkratky „CHOP“ nebo „CHZO“, vyobrazení zeměpisné oblasti původu, grafická znázornění či symboly členského státu či regionu, v němž tato oblast leží.²⁰

¹⁸ Státní zemědělská a potravinářská inspekce [online]. 2013 [cit. 2013-08-08]. Dostupné z: <http://www.szpi.gov.cz/>

¹⁹ Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský [online]. [cit. 2013-08-08]. Dostupné z: <http://www.ukzuz.cz/Default.aspx>

²⁰ Průmyslová práva: Označení původu a zeměpisná označení Společenství. Úřad průmyslového vlastnictví [online]. 2008, 07.02.2013 08:42 [cit. 2013-02-28]. Dostupné z: <http://www.upv.cz/cs/prumyslova-prava/oznaceni-puvodu-zemepisna-oznaceni/prihlasovani-do-zahranici/oznaceni-puvodu-a-zemepisna-oznaceni-spolecenstvi0.html>

2.7 Loga EU

EU vytvořila pro politiku jakosti tři loga, která informují velkoobchodníky, distributory a také spotřebitele uvnitř i mimo EU o existenci a hodnotě systému jakosti potravin. Spotřebitelé a prodejci se mohou setkat se třemi logy. Ta jsou určena pro CHOP, CHZO a ZTS, mají kulatý tvar, jehož vnější část je žlutá a vnitřní modrá či červená doplněná hvězdami EU (viz Obrázek 1). Loga CHOP a CHZO mají uprostřed symbol krajiny, reprezentující zeměpisnou oblast, ke které se název produktu váže. Tato loga na produktech symbolizují jejich pravost. Používání log na registrovaných produktech od 1. května 2009 pro producenty a prodejce je povinné.²¹

Obrázek 1: Loga EU – barevná verze

Zdroj: oznaceni-eu.cz

Tyto symboly mají spotřebiteli zlehčit orientaci, aby lépe rozeznal takto označené potraviny od potravin ostatních a zvýšit jejich konkurenceschopnost.

²¹ *European Policy For Quality Agricultural Products*: [online]. [cit. 2013-02-28]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/publi/fact/quality/2007_en.pdf

Původní verze symbolu byla přesně definovaná v Nařízení (ES) č. 1898/2006. Symbol CHZO i symbol CHOP, měly stejné barevné provedení (žluto-modré). Lišily se od sebe pouze legendou, která je v nich uvedena. Náhled této verze log nalezneme v Příloze 1. Kvůli možné záměně těchto značek spotřebitelem, nové Nařízení Komise č. 628/2008 symboly barevně rozlišilo.

CHOP je dle nového nařízení ve verzi červeno-žluté a CHZO zůstalo ve verzi původní modro-žluté. ZTS má symbol také modro-žlutý, ale jeho grafické provedení je trochu odlišné. Loga CHZO, CHOP i ZTS se mohou někdy objevovat také v černobílé podobě. Grafické znázornění těchto symbolů v černobílé verzi nalezneme v Příloze 2. Označení „chráněné označení původu“ a „chráněné zeměpisné označení“ v rámci symbolu mohou být nahrazena odpovídajícími výrazy v jiném úředním jazyce Společenství podle přílohy V Nařízení (ES) č. 1898/2006. Jsou-li symboly Společenství nebo označení podle článku 8 Nařízení (ES) č. 510/2006 uvedeny na etiketě produktu, musí být spolu s nimi uveden i zapsaný název.²²

²² Jakl, Ladislav. *Práva na označení a průmyslové vzory*. 2. vyd., Praha: Metropolitní univerzita, 2008. 252 s. ISBN 978-80-86855-36-3

2.8 Databáze původu a registrace

Databáze DOOR (Database of Origin and Registration) je rejstřík, který spravuje Evropská komise. Tato databáze obsahuje chráněná zeměpisná označení, chráněné označení původu a zaručené tradiční speciality. DOOR je informační systém, který slouží k podpoře politiky jakosti produktů. Cílem je zjednodušení orientace v chráněných produktech. DOOR obsahuje produkty, které jsou již zaregistrovány, jejichž žádost o zápis byla zveřejněna v ÚV EU a běží šesti měsíční lhůta pro podání námitek, a zatím obdržené žádosti, které však ještě nebyly zveřejněny v ÚV EU. V DOOR nejsou oficiálně publikovány námitky, které byly podány během určené šestiměsíční lhůty.

DOOR obsahuje nezbytné údaje, které jsou potřebné pro zapsané názvy nebo názvy, které o zápis žádají. DOOR poskytuje všem (výrobcům, spotřebitelům, veřejnosti, správním vnitrostátním orgánům) důležité a spolehlivé informace o CHZO, CHOP a ZTS. V databázi lze nalézt údaje jako název zapsaný v Rejstříku, údaj kdy žádost byla podána, kdy byla publikována, kdy byla zaregistrována, o jaký typ označení se jedná a druh produktu – třída. Dále zjistíme, který orgán je příslušným kontrolním subjektem.²³

2.9 Úřední věstník Evropské unie

ÚV EU je označení úředního oznamovatele (věstníku, sbírky) Evropské unie. Do konce ledna 2003 vycházel pod názvem Úřední věstník Evropských společenství (Official Journal of the European Communities), někdy býval název překládán též jako Úřední list ES. ÚV EU vydává Úřad pro publikace Evropské unie sídlící v Lucemburku. Musí v něm být zveřejňovány všechny předpisy (nařízení) EU a ty směrnice EU, které se týkají všech členských států obecně. Toto zveřejnění je podmínkou jejich platnosti. Rozhodnutí, usnesení, doporučení a stanoviska EU se v ÚV EU nezveřejňují. Vychází od 1. 7. 2013 ve 24 úředních jazycích EU.

²³ DOOR Databáze DOOR, spravováno Evropskou komisí [online]. [cit. 2012-11-10]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/agriculture/quality/door/list.html>

ÚV vychází souběžně v několika řadách:

- 1) Řada L obsahuje zákonodárství (právní předpisy) nařízení; směrnice; rozhodnutí; doporučení; stanoviska.
- 2) Řada C obsahuje informace a oznámení EU, jako např. soudní rozhodnutí Soudního dvora, zprávy Účetního dvora, memoranda z parlamentních setkání; prohlášení výborů, výběrová řízení pro instituce EU, nabídky EU programů a projektů, odpovědi Rady a Komise na otázky Parlamentu.
- 3) Existuje rovněž elektronický oddíl řady C, známý jako ÚV EU - C E. Dokumenty, které jsou publikovány v ÚV EU - C E, jsou vydávány pouze elektronicky.
- 4) Řada S je doplňkem k ÚV EU, který obsahuje výzvy k nabídkovému řízení ve veřejných sektorech.

A několika způsoby:

- 1) Denní tištěné vydání: ÚC EU si můžete předplatit na celý rok (700 – 800 výtisků), nebo si objednat jeho jednotlivé výtisky.
- 2) Vydání off-line: Měsíční jednojazyčné vydání na CD-ROM nabízí archiv informací publikovaných v řadách L a C v ÚV EU. Zahrnuje rovněž C E materiály ÚV EU, které nebyly publikovány v tištěném vydání.
- 3) Řada S vychází na CD-ROM dvakrát týdně, v úterý a v pátek v mnohojazyčné podobě a vždy obsahuje pět posledních vydání.
- 4) On-line EUR-Lex: Je dostupný zdarma přes internet, je aktualizován každý pracovní den ráno a nabízí přístup ke všem právním textům Evropské unie.
- 5) Věstník řady S vychází on-line v databáze TED (<http://ted.europa.eu/>). Přístup do TED je bez poplatků a nabízí asi 750 nabídkových řízení denně.²⁴

²⁴ Eur-Lex: O dokumentech Evropské unie. [online]. [cit. 2013-08-08]. Dostupné z: <http://www.eurlex.cz/eurlex.about.aspx>

2.10 CHOP, CHZO a ZTS zemědělských produktů a potravin zaregistrovaných v ČR

Tabulka 4: CHOP v ČR

Všestarská cibule	CZ	Zaevidována	CHOP	Třída 1.6 Ovoce, zelenina a obiloviny v nezměněném stavu nebo zpracované
Chamomilla bohemica	CZ	Zaevidována	CHOP	Třída 1.8 Ostatní produkty přílohy I Smlouvy (koření atd.)
Český kmín	CZ	Zaevidována	CHOP	Třída 1.8 Ostatní produkty přílohy I Smlouvy (koření atd.)
Nošovické kysané zelí	CZ	Zaevidována	CHOP	Třída 1.6 Ovoce, zelenina a obiloviny v nezměněném stavu nebo zpracované
Pohořelický kapr	CZ	Zaevidována	CHOP	Třída 1.7 Čerstvé ryby, měkkýši a korýši a výrobky z nich získané
Žatecký chmel	CZ	Zaevidována	CHOP	Třída 1.8 Ostatní produkty přílohy I Smlouvy (koření atd.)

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 5: ZTS v ČR

Pražská šunka	CZ	Zveřejněna	ZTS	Třída 1.2 Masné výrobky (vařené, solené, uzené atd.)
Liptovská saláma / Liptovský salám	CZ/SK/Multi- country	Zaevidována	ZTS s výhradou	Třída 1.2 Masné výrobky (vařené, solené, uzené atd.)
Lovecký salám / Lovecká saláma	CZ/SK/Multi- country	Zaevidována	ZTS bez výhrady	Třída 1.2 Masné výrobky (vařené, solené, uzené atd.)
Spišské párky	CZ/SK/Multi- country	Zaevidována	ZTS s výhradou	Třída 1.2 Masné výrobky (vařené, solené, uzené atd.)
Špekáčky / Špekačky	CZ/SK/Multi- country	Zaevidována	ZTS bez výhrady	Třída 1.2 Masné výrobky (vařené, solené, uzené atd.)
Pomazánkové máslo	CZ	Podána	ZTS	Třída 1.4 Ostatní produkty živo- čišného původu (vejce, med, různé mléčné výrobky kromě másla atd.)

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 6: CHZO v ČR

VALAŠSKÝ FRGÁL	CZ	Zveřejněna	CHZO	Třída 2.4 Chléb, pečivo, cukrářské výrobky, cukrovinky, sušenky a ostatní pekařské zboží
”Českobudějovické pivo”	CZ	Zveřejněna	CHZO	Třída 2.1 Pivo
Lomnické suchary	CZ	Podána	CHZO	Třída 2.4 Chléb, pečivo, cukrářské výrobky, cukrovinky, sušenky a ostatní pekařské zboží
Jihočeská Niva	CZ	Zveřejněna	CHZO	Třída 1.3 Sýry
Jihočeská Zlatá Niva	CZ	Zveřejněna	CHZO	Třída 1.3 Sýry
Chelčicko — Lhenické ovoce	CZ	Zaevidována	CHZO	Třída 1.6 Ovoce, zelenina a obiloviny v nezměněném stavu nebo zpracované
Karlovarské oplatky	CZ	Zaevidována	CHZO	Třída 2.4 Chléb, pečivo, cukrářské výrobky, cukrovinky, sušenky a ostatní pekařské zboží
Karlovarské trojhránky	CZ	Zaevidována	CHZO	Třída 2.4 Chléb, pečivo, cukrářské výrobky, cukrovinky, sušenky a ostatní pekařské zboží
Hořické trubičky	CZ	Podána	CHZO	Třída 2.4 Chléb, pečivo, cukrářské výrobky, cukrovinky, sušenky a ostatní pekařské zboží
Olomoucké tvarůžky	CZ	Zaevidována	CHZO	Třída 1.3 Sýry
Jihočeská Zlatá Niva	CZ	Zaevidována	CHZO	Třída 1.3 Sýry
Jihočeská Niva	CZ	Zaevidována	CHZO	Třída 1.3 Sýry
Černá Hora	CZ	Zaevidována	CHZO	Třída 2.1 Pivo
Březnický ležák	CZ	Zaevidována	CHZO	Třída 2.1 Pivo
Brněnské pivo Starobrněnské pivo	CZ	Zaevidována	CHZO	Třída 2.1 Pivo

Mariánskolázeňské oplatky	CZ	Zaevidována	CHZO	Třída 2.4 Chléb, pečivo, cukrářské výrobky, cukrovinky, sušenky a ostatní pekařské zboží
Znojenské pivo	CZ	Zaevidována	CHZO	Třída 2.1 Pivo
České pivo	CZ	Zaevidována	CHZO	Třída 2.1 Pivo
Chodské pivo	CZ	Zaevidována	CHZO	Třída 2.1 Pivo
Hořické trubičky	CZ	Zaevidována	CHZO	Třída 2.4 Chléb, pečivo, cukrářské výrobky, cukrovinky, sušenky a ostatní pekařské zboží
Pardubický perník	CZ	Zaevidována	CHZO	Třída 2.4 Chléb, pečivo, cukrářské výrobky, cukrovinky, sušenky a ostatní pekařské zboží
Třeboňský kapr	CZ	Zaevidována	CHZO	Třída 1.7 Čerstvé ryby, měkkýši a koryši a výrobky z nich získané
Lomnické suchary	CZ	Zaevidována	CHZO	Třída 2.4 Chléb, pečivo, cukrářské výrobky, cukrovinky, sušenky a ostatní pekařské zboží
Karlovarský suchar	CZ	Zaevidována	CHZO	Třída 2.4 Chléb, pečivo, cukrářské výrobky, cukrovinky, sušenky a ostatní pekařské zboží
Štramberské uši	CZ	Zaevidována	CHZO	Třída 2.4 Chléb, pečivo, cukrářské výrobky, cukrovinky, sušenky a ostatní pekařské zboží
Budějovické pivo	CZ	Zaevidována	CHZO	Třída 2.1 Pivo
Budějovický měšťanský var	CZ	Zaevidována	CHZO	Třída 2.1 Pivo
Českobudějovické pivo	CZ	Zaevidována	CHZO	Třída 2.1 Pivo

Zdroj: vlastní zpracování

3. Cíle a metodika

3.1 Cíle

Práce vymezuje pojmy související s chráněným označením EU. CHOP - Chráněné označení původu, CHZO - Chráněné zeměpisné označení a ZTS - Zaručená tradiční specialita. Cílem bakalářské práce je zjistit pomocí dotazníkového šetření, jaké povědomí o této problematice mají spotřebitelé, a jak na chráněné označení nahlíží výrobci vybrané produkce (piva), kteří se rozhodli, a mají možnost, tuto formu označení využívat.

3.2 Metodika

V úvodu teoretické části jsou vymezeny pojmy spojené s chráněným označením. První polovina je zaměřena na CHOP, CHZO a ZTS. Jsou zde krátce popsány podmínky pro zapsání, změnu či zrušení těchto označení a legislativa v rámci EU. V teoretické části bylo čerpáno z odborné literatury, odborných časopisů a internetu, tato část byla zpracována metodou literární rešerše.

Základními podklady pro bakalářskou práci byly právní předpisy. Do relevantních předpisů se řadí Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012, o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin, Nařízení rady (ES) č.509/2006, o zemědělských produktech a potravinách, jež představují zaručené tradiční speciality, Nařízení rady (ES) č.510/2006, o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských produktů a potravin, Nařízení Komise (ES) č.1898/2006, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č.510/2006, o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských produktů a potravin, dále Nařízení Komise (ES) č.1216/2007, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č.509/2006, o zemědělských produktech a potravinách, jež představují zaručené tradiční speciality a Zákon č.452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení.

V praktické části je využita metoda analýzy. Dotýká se znalostí spotřebitelů v rámci tématu chráněného označení. Tato analýza byla prováděna na základě podkladů z dotazníkového šetření, které bylo vedeno na úrovni spotřebitelů. Druhý dotazník byl směřován na výrobce v oblasti pivovarnictví, kteří některé z těchto označení vlastní. Tímto dotazníkovým šetřením byl zjišťován postoj výrobců k tomuto označení, jaké přínosy jim označení přineslo.

Před zahájením komunikace s výrobcí byl zjištěn seznam pivovarů, které vlastní produkty s chráněným označením. Seznam e-mailových adres byl vyhledán pomocí webových stránek výrobců. Vlastní dotazníkové šetření bylo zahájeno telefonickým oslovením, popřípadě komunikací přes e-mail. Výrobce byl požádán o vyplnění dotazníku, který mu byl zaslán prostřednictvím e-mailu. Dotazník se skládal ze čtrnácti otázek – většinou uzavřeného typu a dále z identifikačních údajů.

Dotazníkové šetření na úrovni spotřebitelů bylo prováděno vytvořením dotazníku, který mohl být vyplněn ručně nebo prostřednictvím webových stránek survio.cz, kde byl sestaven pro elektronickou podobu. Dotazník obsahoval jedenáct otázek a tři otázky identifikační. Odkaz na tento dotazník byl rozeslán prostřednictvím e-mailu a sociálních sítí, zde byl ovšem kladen důraz na zajištění požadované věkové struktury respondentů. Tištěné dotazníky byly distribuovány v okolí bydliště, prostřednictvím známých a příbuzných.

Na závěr této části práce byly zhodnoceny výsledky dotazníkového šetření, vytvořeny grafy a tabulky, které byly slovně okomentovány.

4. Analýza

4.1 Pivovary využívající chráněné označení

Tabulka 7: Pivovary a jejich produkty s chráněným označením

NÁZVY PIV S CHRÁNĚNÝM OZNAČENÍM		SEZNAM PIVOVARŮ
<i>Březnický ležák</i>		Pivovar Herold Březnice a.s.
<i>Brněnské pivo, Starobrněnské pivo</i>		Heineken ČR a.s. – pivovar Starobrnno
<i>Znojemské pivo</i>		Heineken ČR a.s. – pivovar Hostan
<i>Černá hora</i>		Pivovar Černá Hora a.s.
<i>Budějovický měšťanský var</i>		Budějovický měšťanský pivovar a.s.
<i>Českobudějovické pivo, Budějovické pivo</i>		Budějovický Budvar n.p.
<i>Chodské pivo</i>		Chodovar s.r.o.
<i>ČESKÉ PIVO</i>	10° HRADEBNÍ (světlé i tmavé), 11° OTAKAR, 12° ZÁVIŠ	Polička
	Primátor světlý, výčepní pivo, PRIMÁTOR Premium, pivo světlý ležák, PRIMÁTOR ležák 11% pivo světlý ležák	Primátor, a.s.
	Desítka, Džbán, Břežňák, Havran	Vyškov
	Bakalář pivo výčepní světlé, Bakalář tmavé výčepní, Bakalář světlý ležák, Světlé pivo PRAŽAČKA, Černovar SVĚTLÉ, Černovar ČERNÉ	Tradiční pivovar v Rakovníku, a.s.
	Rebel – tradiční, czech beer, černý, originál Premium, Karlovec světlý i tmavý	Měšťanský pivovar Havlíčkův Brod

	10° výčepní světlé, Krušovice 12° světlý ležák, Krušovice Imperiál, KRUŠOVICE KRÁLOVSKÝ PIVOVAR Černé, KRUŠOVICE KRÁLOVSKÝ PIVOVAR MUŠKETÝR	Heineken – Krušovice
	TAS, Páter, Moravské sklepní, Kamelot, Granát, privátní značky Effenbert	Černá Hora
	Světlé pivo Bernard - světlé výčepní pivo, Světlý ležák Bernard - alk. 4,5 %, Světlý ležák Bernard - alk. 4,7 %, Regionální jedenáctka - světlý ležák, Sváteční ležák s jemnými kvasnicemi, světlý ležák, Černý ležák s jemnými kvasnicemi, tmavý ležák	Bernard
	Gambrinus Premium, pivo ležák světlé; Gambrinus, 11° Excelent, pivo ležák světlé; Velkopopovický kozel světlý; Velkopopovický kozel 11° Medium; Velkopopovický kozel Premium; Radegast originál; Radegast Premium; Pilsner Urquell	Plzeňský Prazdroj
	ZUBR Classic světlé výčepní, ZUBR GOLD, ZUBR Premium	Zubr
	privátní značka Argus Maestic (Lidl)	Pivovar Protivín
	Samson 10° světlé výčepní, Samson 11° světlý ležák, Samson 12° světlý ležák, Samson 12° tmavý ležák, 1795 světlý ležák (4,7 % obj. alk.), 1795 tmavý ležák (4,5 % obj. alk.), Samson 1795 světlý ležák (4,7 % obj. alk.), Samson 1795 tmavý ležák (4,5 % obj. alk.), PRAGA světlý ležák (4,7 % obj. alk.), PRAGA tmavý ležák (4,5 % obj. alk.)	Pivovar Samson
	ČESKÁ Koruna pivo světlé výčepní, POSTŘÍŽINSKÉ Jedenáctka, Gold Bohemia Beer	Nymburk

Zdroj: vlastní zpracování

4.2 Specifikace piv s chráněným označením

4.2.1 Březnický ležák

Specifikaci najdeme v Nařízení komise (ES) č. 961/2009 ze dne 14. října 2009 o zapsání názvu do rejstříku chráněných označení původu a chráněných zeměpisných označení (Březnický ležák (CHZO)). Označení původu Březnický ležák bylo zapsáno do rejstříku označení původu České republiky od roku 1984 pod číslem 148.

4.2.2 Brněnské pivo, Starobrněnské pivo

Označení Brněnské pivo bylo v České republice v roce 2001 zapsáno jako označení původu pod č. 180, označení Starobrněnské pivo pak v roce 2002 pod č. 185.

4.2.3 Znojenské pivo

Označení původu Znojenské pivo bylo v České republice zaregistrováno pod č. 186 v r. 2002.

4.2.4 Černá Hora

Specifikaci najdeme v Nařízení komise (ES) č. 1054/2009 ze dne 5. listopadu 2009 o zapsání názvu do rejstříku chráněných označení původu a chráněných zeměpisných označení (Černá Hora (CHZO)). Zeměpisné označení piva Černá Hora bylo v ČR zaregistrováno pod č. 190 v r. 2002.

4.2.5 Budějovický měšťanský var

V r. 1992 bylo označení Budějovický měšťanský var (Budweiser Bürgerbräu) zapsáno jako české národní označení původu č. 152 do rejstříku Úřadu průmyslového vlastnictví ČR. V r. 2000 bylo totéž označení původu zapsáno mezinárodně pod č. 837 podle Lisabonské dohody o mezinárodním zápisu označení původu.

4.2.6 Českobudějovické pivo, Budějovické pivo

Zeměpisné označení Českobudějovické pivo bylo v ČR zaregistrováno pod č. 50 v r. 1974. Označení Budějovické pivo nalezneme pod č. 53 od téhož roku.

4.2.7 Chodské pivo

Označení původu Chodské pivo bylo v ČR zaregistrováno pod č. 195 v r. 2002.

4.2.8 České pivo

České pivo je chráněným zeměpisným označením EU, jehož účelem je zachovat dobré jméno a kvalitu piva vyráběného na území České republiky. Chráněné zeměpisné označení (CHZO) České pivo bylo zapsáno Nařízením Rady (ES) č. 1014/2008, o zápisu určitých názvů do Rejstříku chráněných označení původu a chráněných zeměpisných označení (České pivo (CHZO), Cebreiro (CHOP)).

Charakteristické vlastnosti piva, které smí nést označení České pivo, stanovuje specifikace Českého piva zveřejněná v ÚV EU 2008/C-16/05. V ní je uvedeno, jakými technologickými postupy vzniká. Dále jsou specifikovány suroviny, které musí být k výrobě piva použity, jako jsou ječný slad, chmel, voda odpovídající kvality a druh používaných kvasinek, které zaručují technologii tzv. spodního kvašení. Součástí specifikace je také zeměpisná charakteristika místa, kde je možné české pivo vyprodukovat.

Jak získat CHZO České pivo?

Výrobce, který chce CHZO České pivo používat pro své výrobky, se nikde neregistruje, před uvedením produktu na trh však požádá příslušný inspektorát SZPI o ověření souladu se specifikací. Udělení ochranné známky České pivo předchází důkladný audit prováděný SZPI. Součástí auditu je kontrola dokladů o původu surovin (např. dodací listy) a kontrola jakostních parametrů surovin (laboratorní rozbory nebo údaje od dodavatele surovin). Inspektoři prověřují průběh výroby včetně varních listů (např. složení sypání a chmelení, teplotu a čas rmutování, záznamy o chmelovaru) a protokolů o kvašení (např. záznamy o použitých kvasnicích, průběh teploty kvašení) a laboratorně testují analytické parametry výroby mladiny (zákal, extrakt, hořkost, dosažitelné prokvašení) i hotového výrobku.

4.3 Analýza spotřebitelů v souvislosti s chráněným označením EU

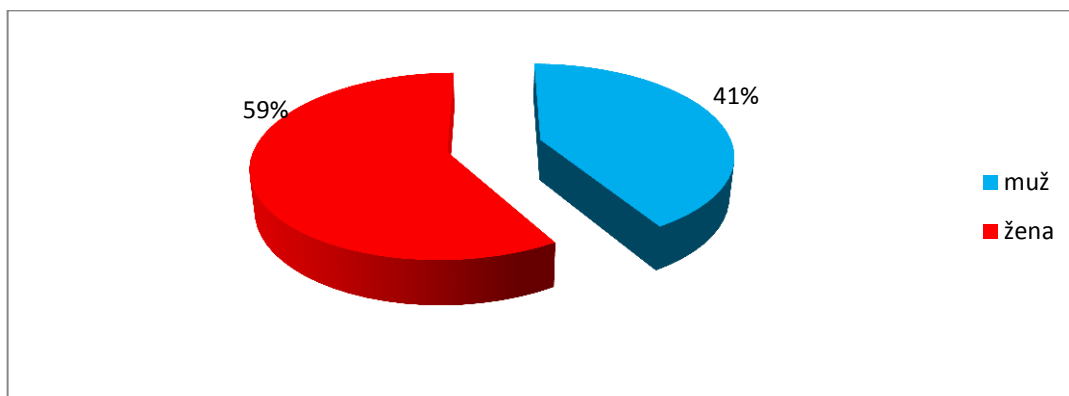
4.3.1 Dotazníkové šetření u spotřebitelů

Dotazníkové šetření bylo vybráno jako nejvhodnější metoda pro analyzování postojů k původu produktů a obecného povědomí respondentů ohledně tématu chráněného označení. Respondenty jsem oslovovala dvojí formou. První byla tištěná verze, touto cestou mi odpovědělo a vyplnilo dotazník 98 respondentů. Druhou byla elektronická verze, dotazník jsem vytvořila pomocí webových stránek www.survio.cz. Tuto cestu zvolilo 112 respondentů. Celkem byl dotazník zodpovězen 210 spotřebiteli. S rozesíláním dotazníků jsem začala 13. 7. 2013 a ukončila jsem dotazování dne 28. 7. 2013. Pro dotazníkové šetření jsem oslovila celou věkovou škálu respondentů, tak aby byly zastoupeny všechny kategorie.

4.3.2 Výsledky a vyhodnocení dotazníkového šetření

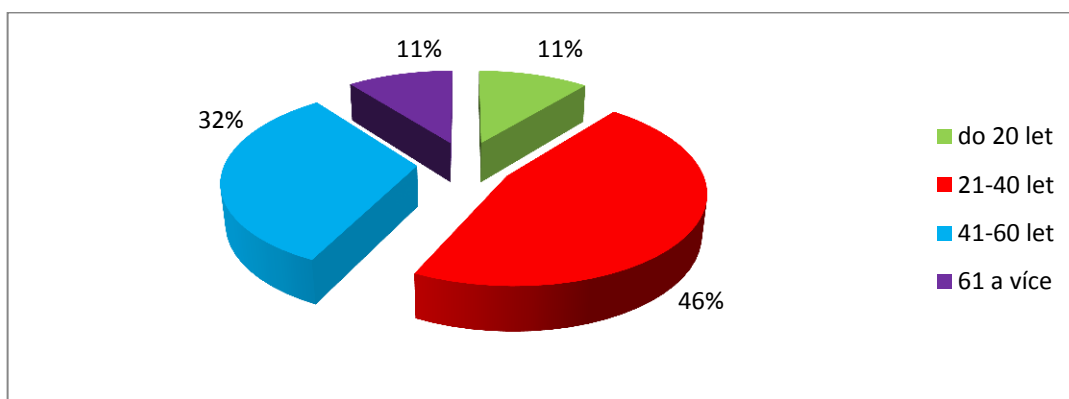
Na začátku vyhodnocení je dobré zmínit, že na dotazník odpovídalo větší množství žen (59%) než mužů (41%). Co se týká věkových skupin, nejvíce odpovídala skupina 21-40 let (46%), skupiny do 20 let a 61 a více let se dotazníkového šetření zúčastnily stejnou měrou (11%). Celkem 32% respondentů bylo ze skupiny 41-60 let. V identifikační otázce, která souvisela se vzděláním respondentů, byla nejčastěji zaškrtnuta odpověď středoškolského vzdělání s maturitou (38% respondentů), těsně za touto odpovědí se drželo vysokoškolské vzdělání (36%). Zde uvedené výsledky šetření jsou zobrazeny v následujících grafech.

Graf 1: Pohlaví respondentů

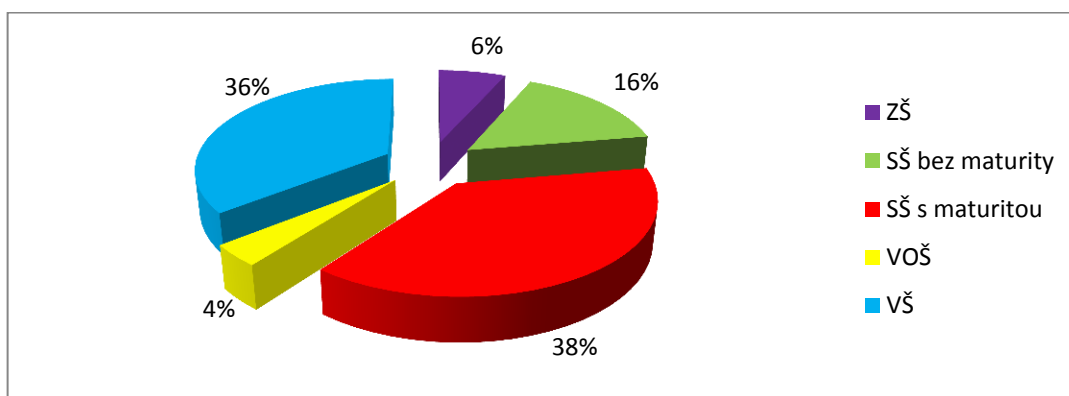
Zdroj: Vlastní šetření

Graf 2: Věková struktura respondentů

Zdroj: Vlastní šetření

Graf 3: Dosažené vzdělání respondentů

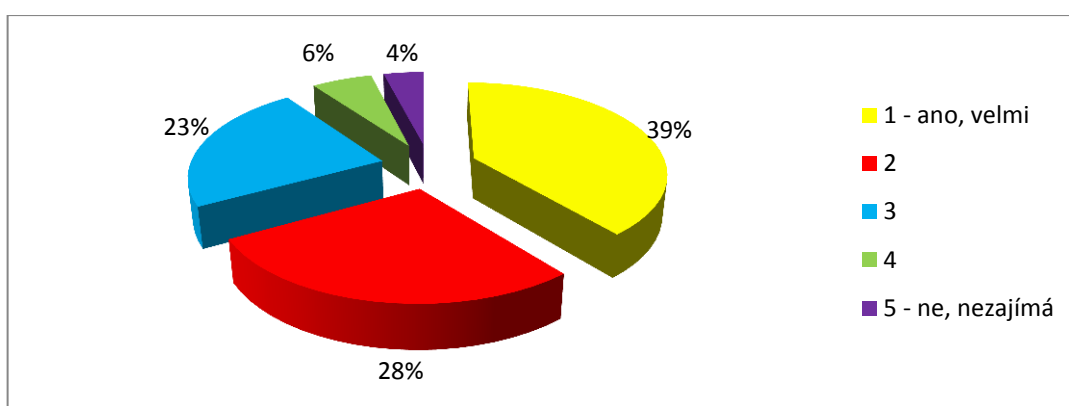

Zdroj: Vlastní šetření

1) Zajímá Vás obecně původ produktů?

První otázka směřovala obecně k původu produktů. Zda respondenty původ produktů vůbec zajímá a věnují této informaci pozornost. Pro odpověď na první otázku byla uvedena hodnotící stupnice 1 – 5, kde 1 znamenala ano, velmi mě zajímá původ produktů, 5 vůbec mě nezajímá původ produktů. Původ produktů velmi zajímá 39% respondentů, 4% respondentů původ vůbec nezajímá a nevěnují mu pozornost. Z této otázky vyplynulo, že více jak 60% respondentů zajímá původ produktů.

Graf 4: Zájem respondentů o původ produktů

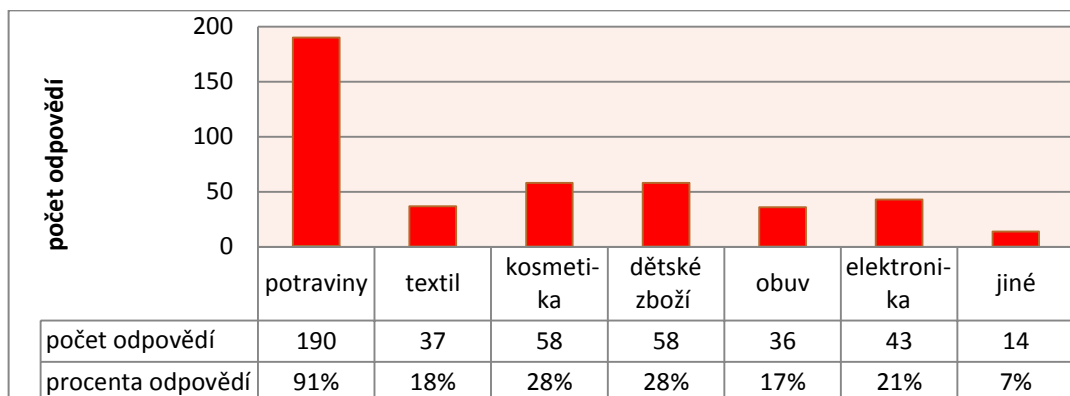

Zdroj: Vlastní šetření

2) U kterých produktů Vás původ zajímá nejvíce?

Cílem této otázky bylo zjistit, u kterých produktů běžný spotřebitel nejvíce zjišťuje původ produktů. Jak můžeme vidět v následujícím Grafu č. 5, pro respondenty je nejvýznamnější původ u potravin, tuto možnost zvolilo 91% odpovídajících. Původ kosmetiky a dětského zboží zkoumá 28% respondentů. Do doplňující odpovědi respondenti vypsali, že je zajímá původ také u léků, automobilů a náradí.

Graf 5: Nejčastěji zkoumaný původ u produktů

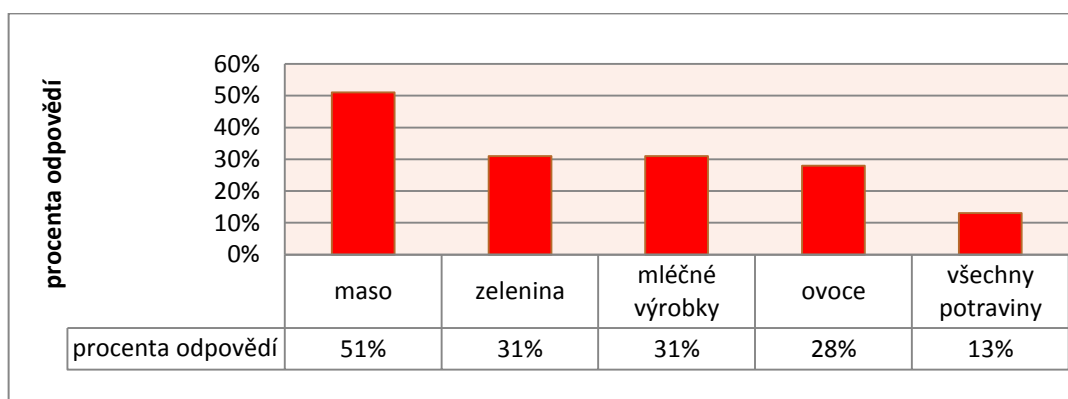

Zdroj: Vlastní šetření

3) U kterých potravin Vás původ zajímá nejvíce?

Touto otázkou mělo být zjištěno, u kterých konkrétních potravin respondenti zjišťují původ, čtou informace o původu na obalech atd. Graf č. 6 nám ukazuje, že spotřebitelé vyhledávají informace o původu nejvíce u masa, tuto odpověď napsalo 106 respondentů (51% dotázaných). Dále je původ zjišťován u zeleniny, mléčných produktů a ovoce. Celkem 28 respondentů tzn., 13 % ze všech dotázaných odpovědělo, že je původ zajímavý u všech potravin. Mezi dalšími odpověďmi bylo uváděno, že spotřebitele zajímá původ také u vajec, uzenin, mléka a jogurtů.

Graf 6: Nejčastěji zkoumaný původ u potravin

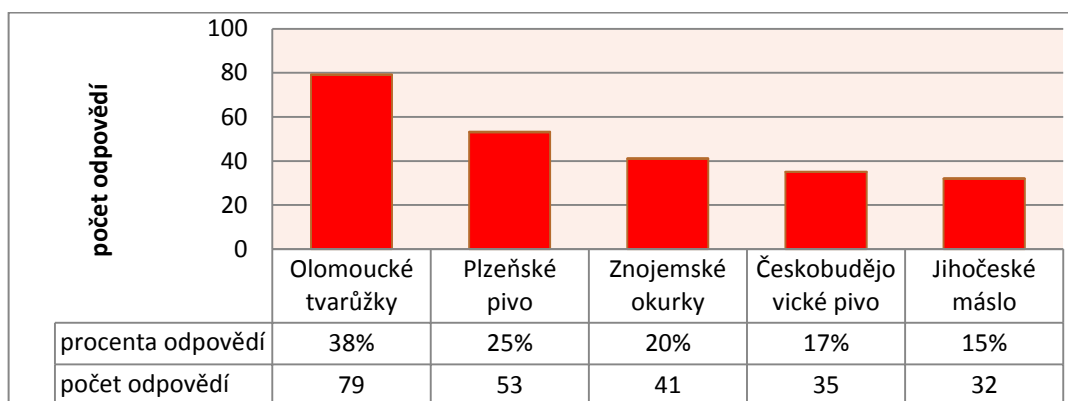

Zdroj: Vlastní šetření

4) Uveďte příklady českých/evropských regionů a jejich typických produktů (region je součástí názvu produktu).

Respondenti v této otázce měli uvést příklady českých a evropských regionů a jejich typických produktů. Jako vzor byl v dotazníku (viz. Příloha č. 2) uveden příklad Nošovice – Nošovické zelí. Na první část této otázky, která se týkala českých příkladů, odpovědělo 100% respondentů. Mezi nejčastější odpovědi patřily Olomoucké tvarůžky (38%), Plzeňské pivo (25%), Znojemské okurky (20%), Českobudějovické pivo (17%). Jako pátou nejčastější odpovědí bylo Jihočeské máslo (15%), které však nepatří do skupiny výrobků s chráněným označením EU na rozdíl od předchozích odpovědí.

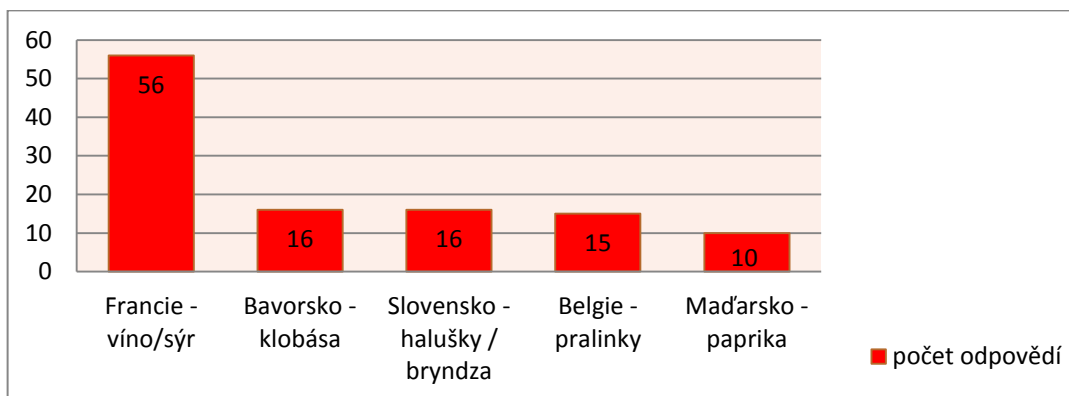
Graf 7: Příklady typických českých produktů

Zdroj: Vlastní šetření

Druhá část této otázky byla věnována evropským příkladům. Na tuto otázku odpovědělo 63% respondentů. Graf č. 8 uvádí pět nejpočetnějších odpovědí. Mezi další odpovědi patřilo: Itálie- těstoviny, Dijon – hořčice, Holandsko - sýr Gouda a jiné další. Odpovědi na tuto část otázky byly spíše obecné a ne konkrétní jako v předchozí části.

Graf 8: Příklady typických produktů v rámci EU

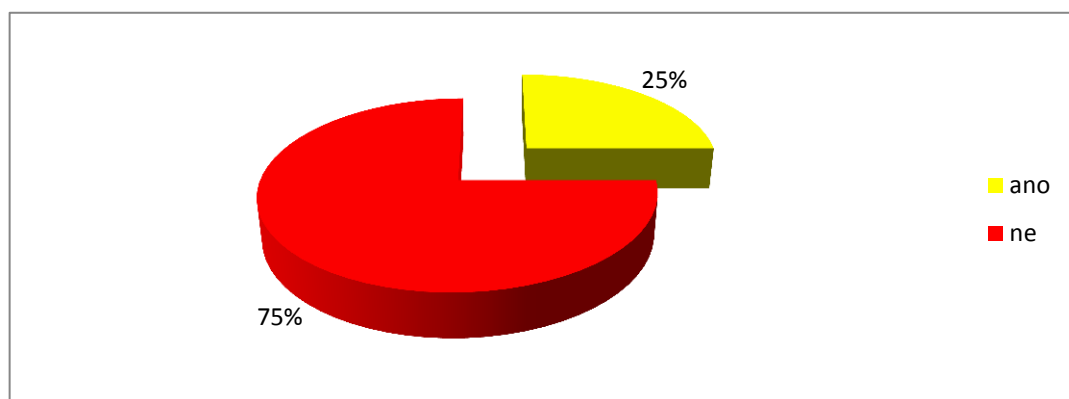

Zdroj: Vlastní šetření

5) Setkal/a jste se někdy s pojmy chráněné označení původu (CHOP), chráněné zeměpisné označení (CHZO), zaručená tradiční specialita (ZTS)?

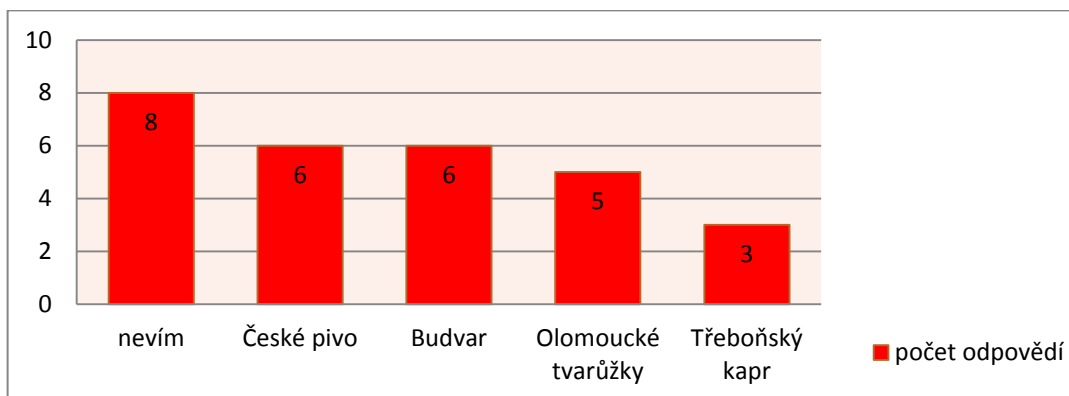
Pátá otázka směřovala k zjištění, zda respondenti již slyšeli pojmy související s chráněným označením EU. Podle Grafu č. 9 75 % respondentů se s těmito pojmy vůbec nesetkalo. Ti, kteří odpověděli, že se s pojmy již setkali, měli dále uvést příklady produktů, které souvisí s chráněným označením EU. Celkem mělo uvést 53 respondentů nějaký příklad, 14% z nich neodpovědělo, dalších 15% nevědělo. Zbylí uvedli jako příklad nejčastěji České pivo (6 krát), Budvar (6 krát), Olomoucké tvarůžky (5 krát), Třeboňský kapr (3 krát) a jiné. Tyto údaje jsou zobrazeny v Grafu č. 10.

Graf 9: Informovanost o pojmech CHOP, CHZO, ZTS

Zdroj: Vlastní šetření

Graf 10: Příklady produktů

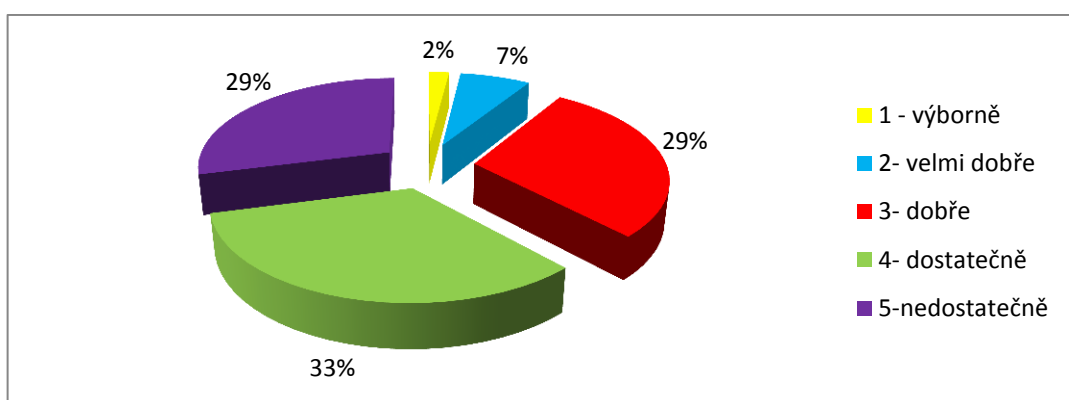

Zdroj: Vlastní šetření

6) Do jaké míry těmto pojmům rozumíte?

V této otázce měli respondenti sami sebe ohodnotit, do jaké míry pojmům chráněného označení EU rozumí. Z této otázky vyplývá, že hodnocení respondentů bylo reálné a objektivní. V předchozí otázce 74% respondentů odpovědělo, že se s těmito pojmy vůbec nesečkali, s tím souvisí hodnocení dle následujícího Grafu č. 11. Ten nám ukazuje, že 62% respondentů se ohodnotilo na školní hodnotící stupnici známkami 4 nebo 5. Necelá 2% respondentů se ohodnotilo známkou 1, která vyjadřovala, že daným pojmům výborně rozumí.

Graf 11: Jak respondenti rozumí pojmům CHOP, CHZO, ZTS

Zdroj: Vlastní šetření

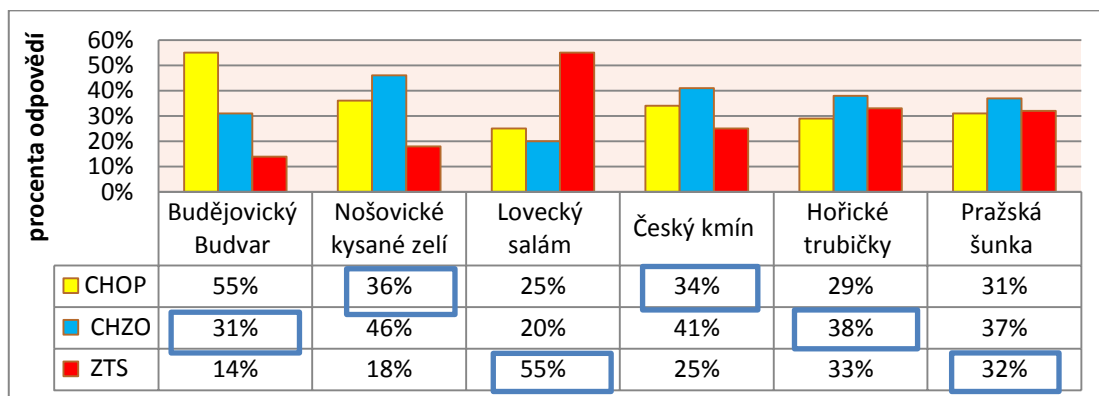
7) Dokážete rozlišit CHOP, CHZO, ZTS u níže uvedených potravin?

Cílem této otázky bylo prověření respondentů, zda opravdu dokáží rozlišit pojmy chráněného označení EU – chráněné označení původu, chráněné zeměpisné označení a zaručená tradiční specialita, u uvedených příkladů potravin. V otázce bylo uvedeno šest příkladů, respondenti si zde mohli ověřit, do jaké míry opravdu těmto pojmům rozumí a zda jsou schopni je od sebe rozlišit. Bez odpovědi na tuto otázku bylo 22 dotazníků, ostatní respondenti se alespoň pokusili odpovědět a odhadnout, do které skupiny která potravina patří. Z Grafu č. 12 je zřejmé, že pouze u dvou potravin, a to u Hořických trubiček a Loveckého salámu, většina spotřebitelů označila správný druh označení. U ostatních byly odpovědi ve větší míře špatné.

- a) **Budějovický Budvar** patří mezi potraviny s chráněným zeměpisným označením. Tuto možnost zvolilo 31% odpovídajících.
- b) **Nošovické kysané zelí** řadí k chráněnému označení původu. Dobrý odhad mělo 36% respondentů.
- c) **Lovecký salám**, zaručená tradiční specialita, tato odpověď byla 55% odhadnuta respondenty správně.
- d) **Český kmín** je potravina s chráněným označením původu, variantu tohoto označení napsalo 34% respondentů.
- e) **Hořické trubičky** jsou řazeny k chráněným zeměpisným označením, 38% respondentů odpovědělo správně.
- f) **Pražská šunka** je v databázi DOOR zveřejněna jako zaručená tradiční specialita, je však otázkou, zda toto označení nakonec získá. Tento pojem byl do dotazníku záměrně zařazen kvůli mediální známosti, kterou by mohli respondenti mít v paměti a tím by si lépe propojili pojmy chráněného označení. Variantu zaručené tradiční speciality označilo 32% respondentů.

U této otázky se ukázalo, že běžný spotřebitel se v této problematice minimálně orientuje. Pro správné odpovědi by spotřebitelé museli mít větší znalosti a zájem o téma chráněného označení EU. Odpovědi byly spíše uváděny dle úsudku respondentů.

Graf 12: Rozlišení typů chráněných označení

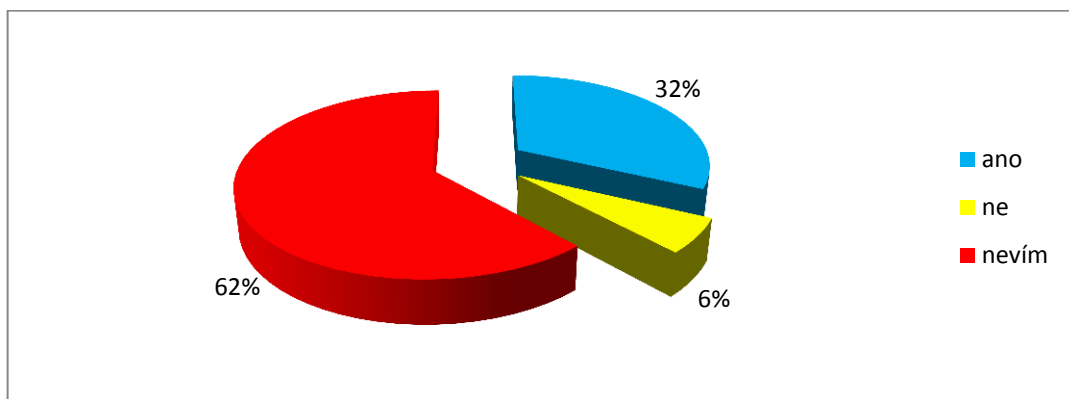

Zdroj: Vlastní šetření

8) Nakoupil/a jste již někdy produkt s chráněným označením?

Tato otázka směřovala k tomu, aby se respondenti zamysleli, zda chráněné označení u potravin vnímají. Dle Grafu č. 13, 62% respondentů neví, jestli někdy nějakou takto označenou potravinu koupili. Zde je opět vidět, že většina spotřebitelů se o tuto problematiku minimálně zajímá.

Graf 13: Nákup produktů s chráněným označením

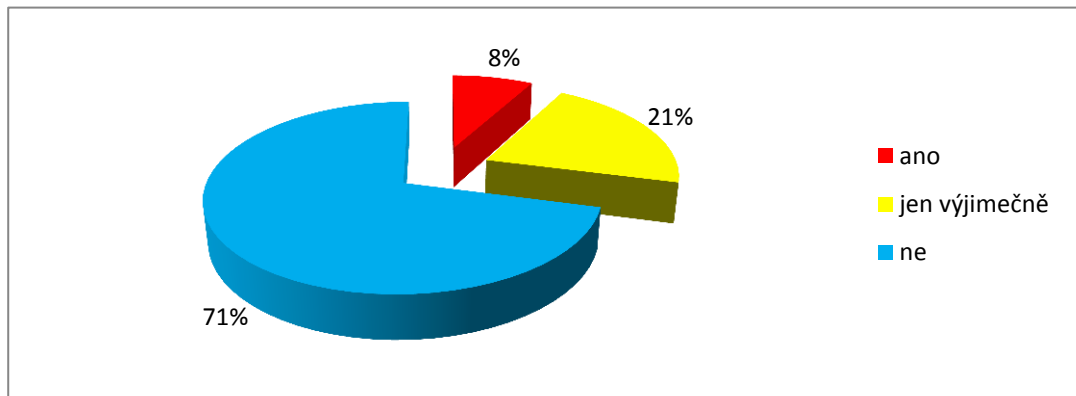

Zdroj: Vlastní šetření

9) Preferujete při nákupu potraviny označené chráněným označením (CHOP, CHZO, ZTS) od ostatních?

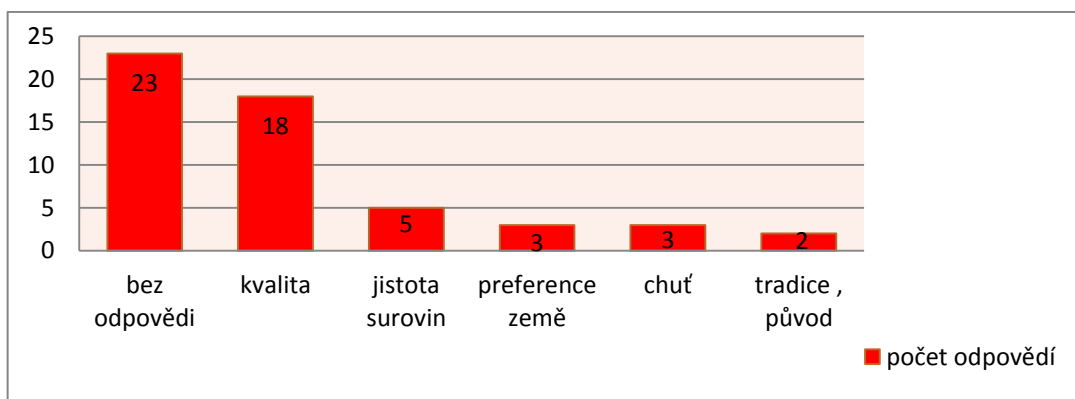
Respondenti na otázku měli odpovídat, dle jejich preferencí při nákupu. Celkem 71% respondentů nedává přednost potravinám s chráněným označením. Ti, kteří přednost těmto potravinám dávají (celkem 60 respondentů), uvedli jako hlavní důvod kvalitu (18 krát), dále jistotu surovin (5 krát), preferenci země (3 krát) a také chuť (3 krát) a tradici (2 krát). Žádný důvod neuvedlo 38% respondentů (23 respondentů). Tyto údaje jsou znázorněny v Grafu č. 15.

Graf 14: Preference potravin s chráněným označením

Zdroj: Vlastní šetření

Graf 15: Důvod preference potravin s chráněným označením

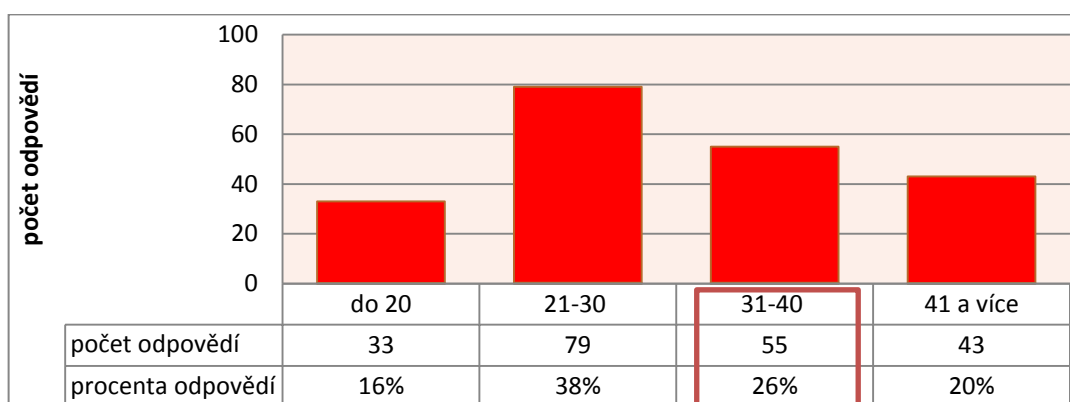

Zdroj: Vlastní šetření

10) Odhadněte, kolik potravin je v ČR celkem označeno některým z chráněných označení EU (CHOP, CHZO, ZTS)?

Otázka č. 10 byla sestavena pro zamyšlení běžného spotřebitele, zda dokáže odhadnout, kolik je celkem v České republice zaevidováno potravin s chráněným označením. Dle databáze DOOR je zaevidovaný celkový počet 32 potravin. Tuto variantu zvolilo 26% respondentů. Nejvíce (38% respondentů) byla volena možnost 21-30 potravin, viz Graf č. 16.

Graf 16: Odhad respondentů – počet potravin s chráněným označením

Zdroj: Vlastní šetření

11) Uved'te, která potravina by měla toto označení získat a proč?

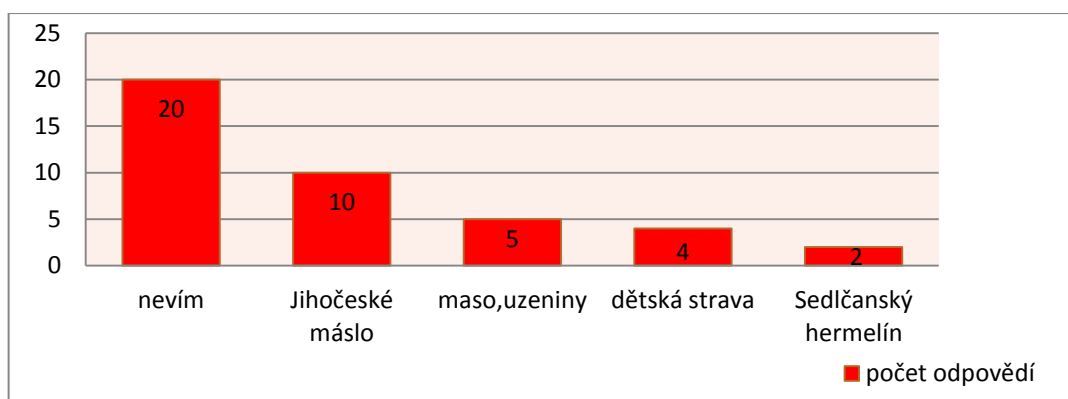
V této otázce mohli respondenti napsat potraviny, u kterých si myslí, že by získání chráněného označení EU bylo vhodné. Možnost odpovědi zvolilo 45% respondentů, ostatní (55%) neodpověděli vůbec. Celkem 20 respondentů napsalo, že neví, která potravina by toto označení mohla získat, popř. že neví, která již toto označení má. Nejčastějším návrhem bylo Jihočeské máslo, důvodem pro získání označení by byla chuť, kvalita, tradice. Celkem 5 lidí se shodlo, že by uvítali označení u uzenin a masa, z důvodu větší přehlednosti a jasnosti o původu. Další varianta pro návrh byla dětská strava, ochrana dětí před škodlivými látkami, důkladnější kontroly kvality. Posledním zmíněným návrhem dle Grafu č. 17, je Sedlčanský hermelín, z hlediska jedinečnosti a tradice na českém trhu. Mezi další návrhy se řadí Blatěcké zlato, Becherovka, piškoty Opavia, Jihočeská cmunda a jiné další. Celkem 10 respondentů,

tj. 11 % ze všech získaných odpovědí, na tuto otázku napsalo potravinu, která již chráněné označení EU vlastní.

Návrh spotřebitelů - Jihočeské máslo, by mohl získat chráněné zeměpisné označení. Tento produkt uvedla na trh společnost Madeta a.s. Máslo má dlouhou tradici, je známé po celé ČR, získalo dobré výsledky různých testů a srovnání mezi másly. Je vyrobené z kvalitních surovin a neobsahuje jakékoli konzervační látky ani emulgátory. Má nezapomenutelnou chuť a splňuje požadavky bezpečné diety.

Další příklad potraviny pro získání chráněného označení byl uváděn Sedlčanský hermelín. Tento návrh by také mohl splnit podmínky pro získání chráněného označení, bohužel je však obdobou již patentovaného Camembertu. Hermelín je pod záštitou společnosti Povltavské mlékárny, a.s., má již označení Český výrobek. Tradice výroby Hermelínů v Sedlčanech vznikla od roku 1960 a bez přerušení pokračuje až do současnosti. Sedlčanský Hermelín je výhradně českého původu. Také základní surovinu pro výrobu sýrů - mléko, dodávají Povltavským mlékárnám zemědělci z okolních regionů.

Graf 17: Návrhy potravin pro získání chráněného označení

Zdroj: Vlastní šetření

4.3.3 Závěrečné zhodnocení dotazníkového šetření

Kvalita potravin se stává v dnešní době stále častějším diskusním tématem. Spotřebitelé se zajímají o složení výrobku, zemi původu, i jeho kvalitu. Podstatné také je, zda se výrobek dle možností dostane ke spotřebiteli v co nejkratší době – záruka čerstvosti. Zvyšuje se zájem o informace o výrobcích, postupech a technologiích jednotlivých firem. I legislativa Evropské unie si uvědomuje důležitost udržení kvality, ale i tradičních lokálních výrobků. Proto EU zavedla systém chráněných označení, mezi které patří zeměpisné označení, označení původu a zaručená tradiční specialita. Tato označení jsou jedním z kroků výrobců, jak odlišit své výrobky od výrobků konkurence. Výrobcům toto označení umožní odlišit vlastní výrobek a učinit ho tak pro spotřebitele zajímavým, ojedinělým a vyhledávaným.

Základní otázkou, kterou se práce zabývá v rámci dotazníkového šetření je, jak spotřebitelé použití těchto chráněných označení vnímají a zda jsou o nich dostatečně informováni. Na základě dotazníkového šetření bylo zjištěno, že ne všechny spotřebitele toto označení zajímá. Velké množství respondentů (75%) vůbec ani nemá základní povědomí o chráněném označení, neumí rozlišit rozdíly mezi pojmy, ani tato označení přiřadit k výrobkům v rámci ČR.

Respondenti se nejvíce zajímají o kvalitu potravin, zejména u masných produktů. Od těchto označení by očekávali zaručenost surovin, kvalitu výrobku, tradici spojenou se zemí. Z dotazníkového šetření je zřejmé, že pro respondenty byly v souvislosti s chráněným označením nejznámější Olomoucké tvarůžky, Plzeňské pivo a Znojenské okurky. Šetření ukazuje na nutnost spotřebitelům stále zdůrazňovat a připomínat například pomocí reklam, co toto označení přináší a co zaručuje. Možná, že větší informovanost ohledně chráněného označení přinese povinnost uživatelů od roku 2016 uvádět loga těchto označení na etiketě. EU by měla pokračovat i nadále v ochraně zvláštních či typických produktů a potravin, ale také by měla dbát o jejich větší propagaci, aby informovanost veřejnosti byla vyšší.

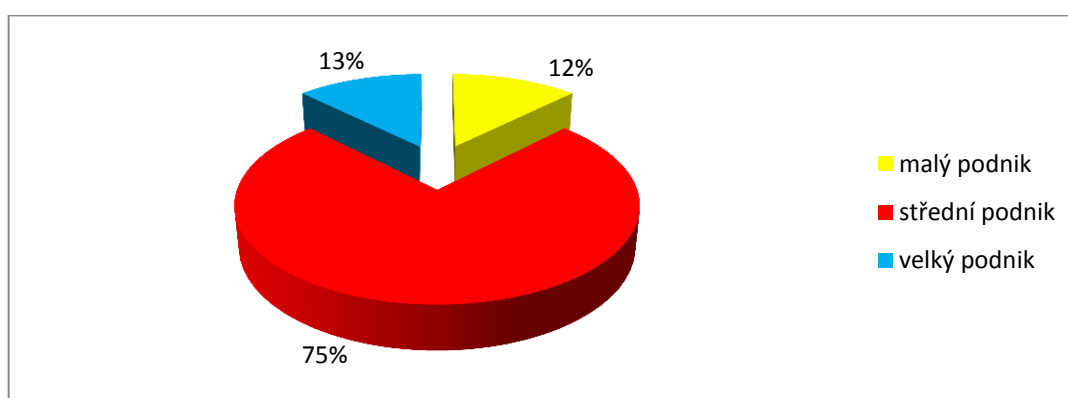
4.4 Analýza šetření u výrobců vlastních chráněné označení

V druhé části práce byla provedena analýza, jakým způsobem komunikují a využívají chráněná označení na svém sortimentu výrobci piva. Na rozdíl od předchozí kapitoly, ve které bylo stěžejní, aby bylo získáno co největší množství dat, byl v této kapitole ponechán větší prostor pro vyjádření názoru respondentů. Těmi byli, jak vyplývá z názvu kapitoly, výrobci, kteří tato označení mají. Komunikace s kompetentními osobami z těchto podniků – pivovarů, byla vedena telefonicky a následně prostřednictvím e-mailu.

4.4.1 Dotazníkové šetření u výrobců

Jako nevhodnější metoda pro zjišťování informací od producentů piva bylo vybráno dotazníkové šetření. Respondenty jsem oslovovala telefonickou formou. Následná komunikace probíhala prostřednictvím e-mailu. S kontaktováním výrobců jsem začala 17. 7. 2013 a dne 14. 8. 2013 dotazování bylo ukončeno. V České republice je nyní 16 pivovarů, které vyrábějí druh či druhy piva s chráněným označením EU. Celkem dotazník byl odeslán 14 výrobcům, odpovědělo 8 z nich. Většina (tzn. 6 z nich) napsala, že jejich podnik se řadí dle počtu zaměstnanců mezi střední podniky, jedna odpověď byla od výrobce ze skupiny malý podnik a jeden se zařadil do skupiny velký podnik (viz. Graf 18).

Graf 18: Typ podniku dle počtu zaměstnanců

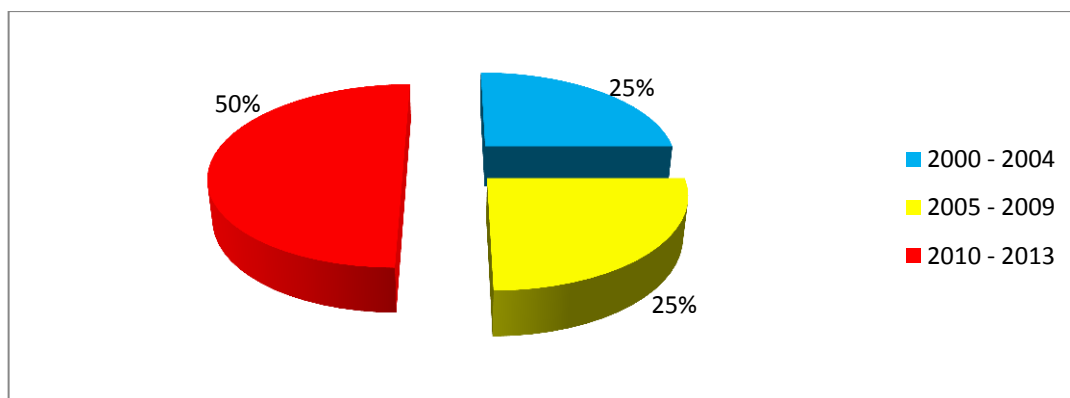
Zdroj: Vlastní šetření

4.4.2 Výsledky a vyhodnocení dotazníkového šetření

1) Jaká chráněná označení EU využíváte a od kterého roku?

Všichni výrobci, kteří odpovědi na dotazník využívají CHZO, pouze pivovar Černá Hora má i označení CHOP. Polovina odpovídajících využívá označení od let 2010 – 2013, tím je zřejmé, že větší rozvoj tohoto označení v oblasti pivovarnictví je zejména v posledních letech.

Graf 19: Využití CHZO v letech 2000-2013

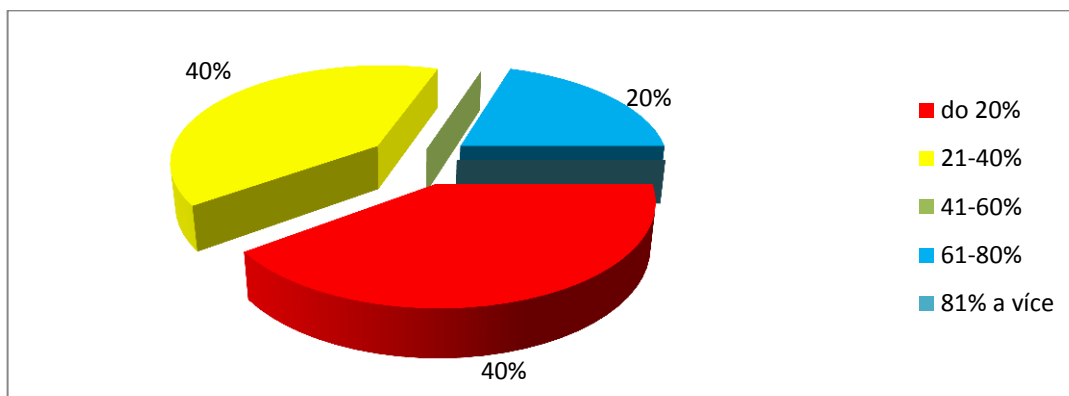

Zdroj: Vlastní šetření

2) Bylo uděleno označení CHOP/CHZO/ZTS pro všechny Vaše výrobky?

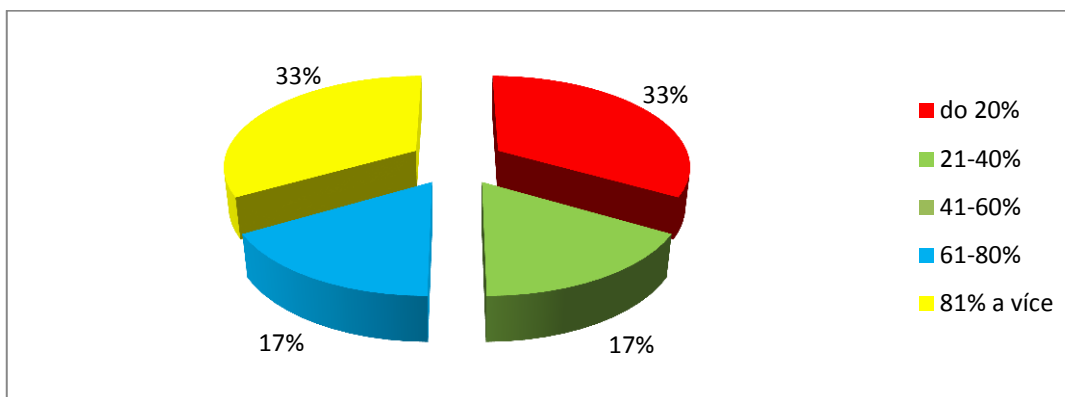
Polovina výrobců na tuto otázku odpověděla, že udělení chráněného označení bylo schváleno na všechny výrobky, pro které lze označení získat dle specifikace. Čtyři zbývající respondenti se shodli na odpovědi, že označení nebylo uděleno pro všechny jejich produkty. Druhá část otázky, která byla zaměřena na záporné odpovědi, se ptala na procenta výrobků (pro které bylo označení získáno) dle počtu druhů a dle velikosti výstavu. Odpovědi nalezneme v Grafu č. 20 a 21.

Graf 20: Procenta produktů s chráněným označením dle počtu druhů

Zdroj: Vlastní šetření

Graf 21: Procenta produktů s chráněným označením dle velikosti výstavu

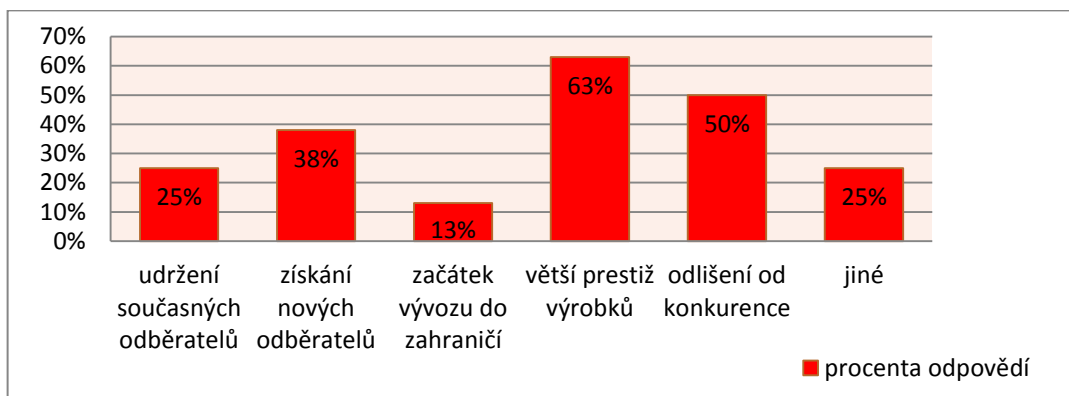

Zdroj: Vlastní šetření

3) Z jakého důvodu jste podávali žádost o získání chráněného označení?

Cílem této otázky bylo zjistit, jaké jsou hlavní důvody výrobců pro podání žádosti a získání chráněného označení. Jak je zřejmé dle Grafu č. 22, jedním z důvodů je větší prestiž výrobků a s tím spojené odlišení se od konkurence, pro spotřebitele by mohl být produkt zajímavější a důvěryhodnější z hlediska kvality.

Graf 22: Důvod žádosti o získání chráněného označení

Zdroj: Vlastní šetření

4) Jak hodnotíte kritéria pro získání označení CHOP/CHZO/ZTS?

Na tuto otázku většina respondentů (6 odpovědí) zvolila odpověď, že kritéria pro získání označení jsou adekvátní, zbylí dva výrobci by kritéria ještě zpřísnila.

5) Musela Vaše společnost pro získání označení provést nějaké změny?

Všichni respondenti (100%) uvedli, že pro získání chráněného označení nemuseli provádět žádné změny, jeden z nich pouze musel získat certifikovaný HACCP.

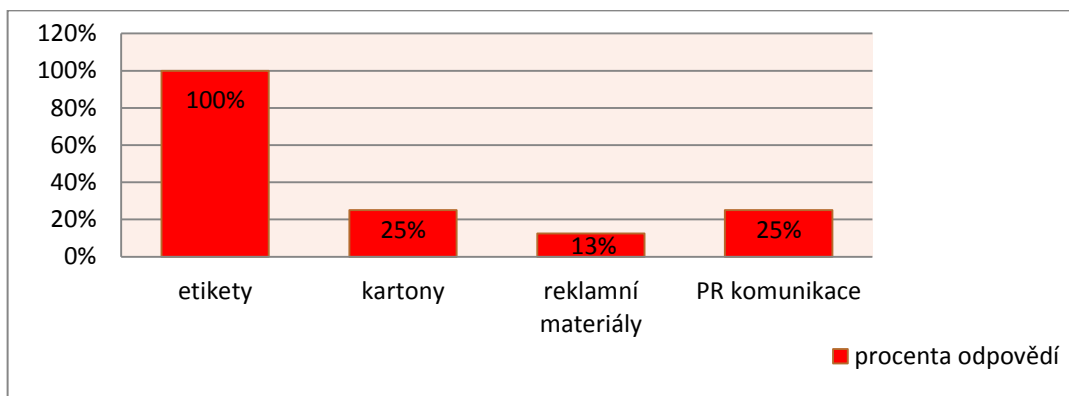
6) Prezentuje chráněné označení na Vašich výrobcích?

Všichni výrobci, kteří vyplnili dotazník, odpověděli na tuto otázku, že prezentují chráněné označení na svých výrobcích. Toto označení prezentují zejména na etiketách lahví.

7) Jakým způsobem dále komunikujete institut chráněného označení vůči zákazníkům?

Cílem otázky bylo zjistit, zda výrobci dále komunikují chráněné označení vůči spotřebitelům či odběratelům, jakým způsobem prezentace probíhá. Celkem 100% respondentů odpovědělo, že chráněné označení prezentují na svých výrobcích prostřednictvím etiket. Jako další způsoby byly uváděny reklamní materiály, PR komunikace a logo na kartonech.

Graf 23: Způsob prezentace chráněného označení vůči zákazníkům

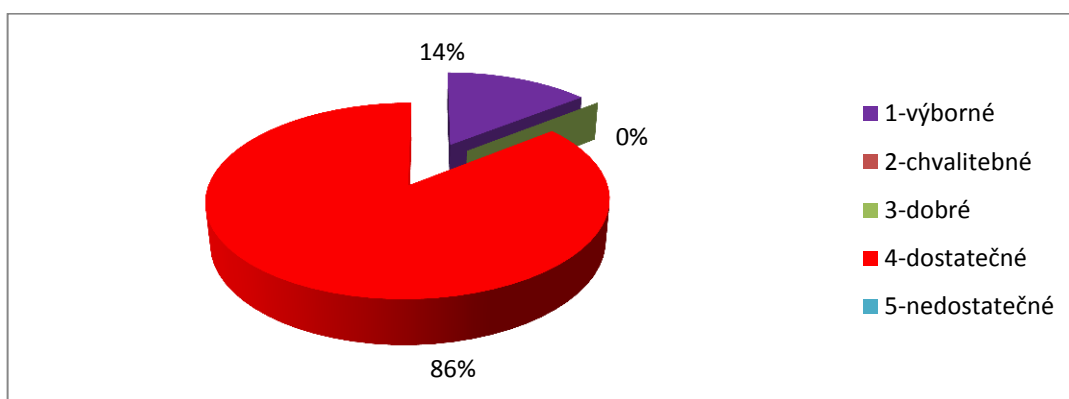

Zdroj: Vlastní šetření

8) Jaká je dle Vašeho názoru úroveň povědomí spotřebitelů o právním institutu chráněného označení CHOP/CHZO/ZTS?

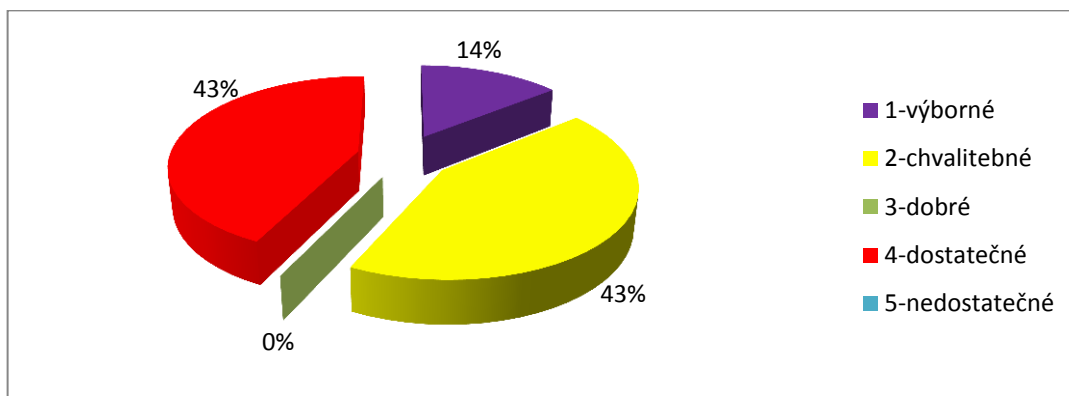
Tato otázka byla členěna na dvě sekce – část pro tuzemsko a druhá pro zahraničí. V první části se ukázalo, že úroveň povědomí o pojmech chráněného označení pro tuzemského spotřebitele je velmi nízká. Výrobci zde udělovali známky 4 a 5 dle školní hodnotící stupnice. Výsledky u zahraničního spotřebitele byly rozmanitější, v této části byly udělovány známky 2,4 a také známka 1. Je tedy vidět, že výrobci mají lepší zkušenosti o informovanosti zahraničních spotřebitelů. Výsledky viz Graf 24, 25.

Graf 24: Úroveň povědomí spotřebitelů o pojmech - tuzemsko

Zdroj: Vlastní šetření

Graf 25: Úroveň povědomí spotřebitelů o pojmech - zahraničí

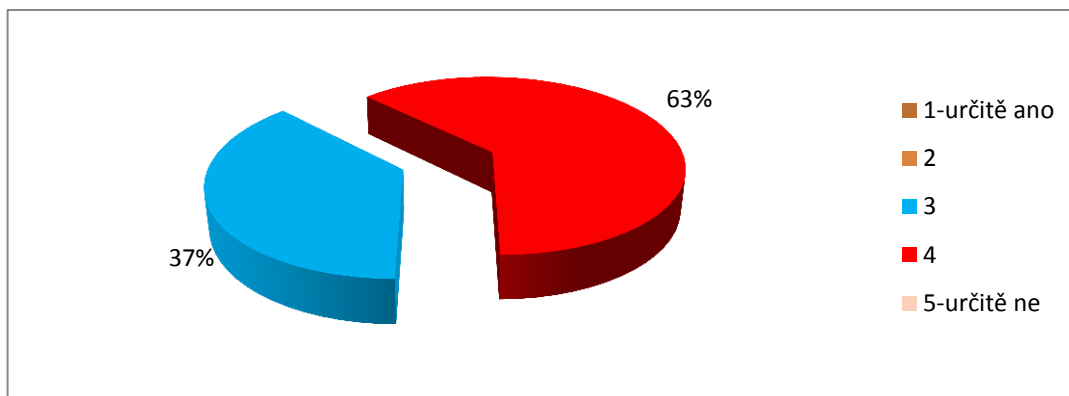

Zdroj: Vlastní šetření

9) Myslíte si, že chráněné označení Vašeho výrobku je důležité?

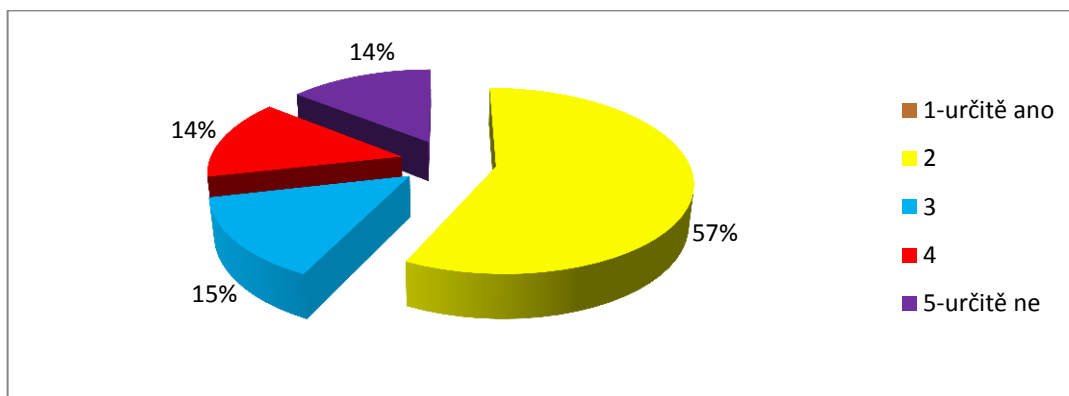
Další otázka, která byla rozdělena na dvě části, část pro tuzemského spotřebitele a část pro zahraničního. Z následujících Grafů 26, 27 je možné odhadnout, že obecně, jak pro tuzemského, tak pro zahraničního spotřebitele není chráněné označení moc podstatné. Pokud bychom porovnávali spotřebitele mezi sebou, určitě bude chráněné označení důležitější pro zahraničního jedince.

Graf 26: Důležitost chráněného označení pro tuzemského spotřebitele

Zdroj: Vlastní šetření

Graf 27: Důležitost chráněného označení pro zahraničního spotřebitele

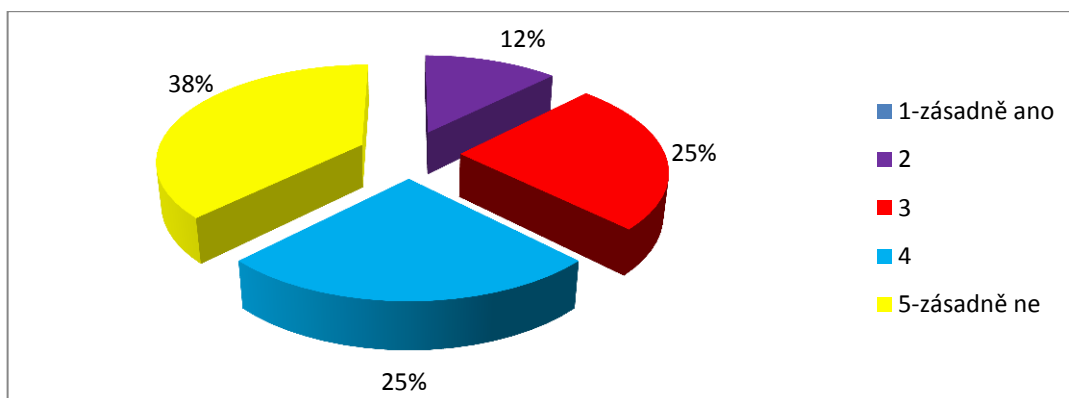

Zdroj: Vlastní šetření

10) Jak ovlivnilo získání tohoto institutu poptávku po Vašich produktech?

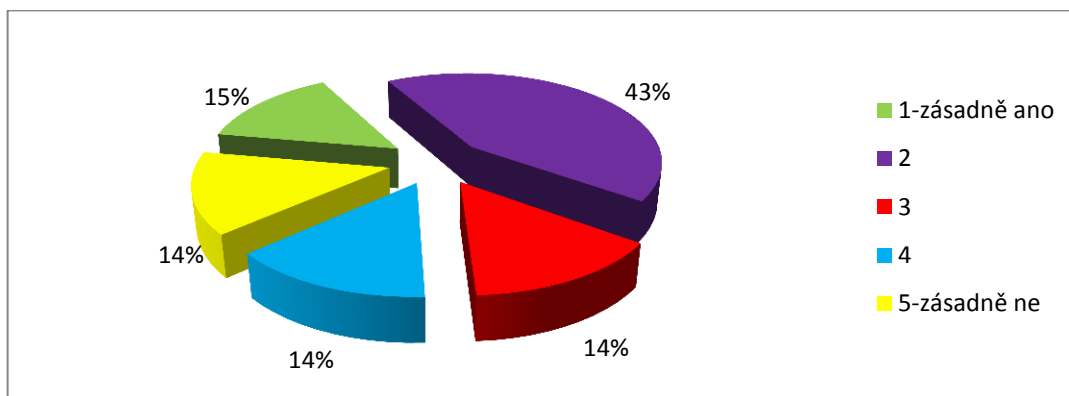
Tato otázka byla položena v závislosti na předchozí, jako prověření, zda opravdu výsledky nejsou zkreslené. I zde se potvrdilo, že většinu tuzemských spotřebitelů neovlivní chráněné označení výrobků, tím se tedy poptávka v tuzemsku zásadně nezvýší. Na rozdíl od zahraničního spotřebitele, kterého spíše chráněné označení evokuje ke koupi takto označených výrobků. Tyto výsledky jsou znázorněny v Grafech 28 a 29.

Graf 28: Vliv označení na poptávku - tuzemsko

Zdroj: Vlastní šetření

Graf 29: Vliv označení na poptávku - zahraničí

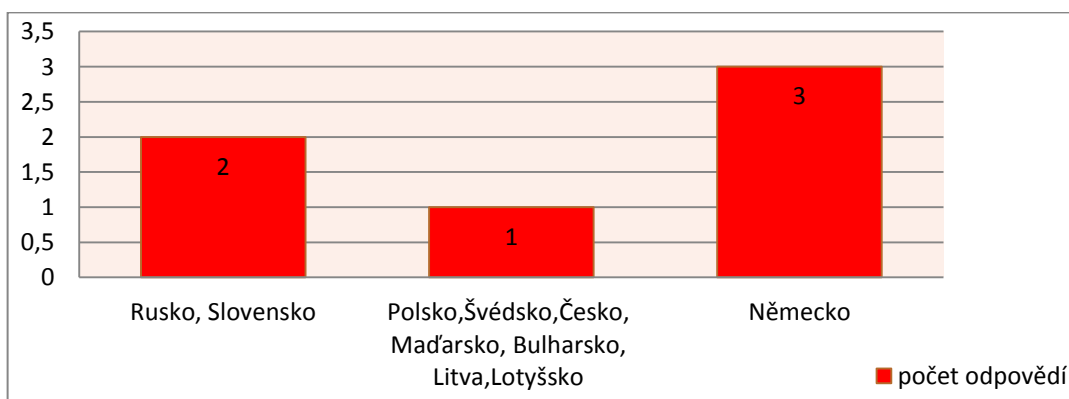

Zdroj: Vlastní šetření

11) Odhadněte tři destinace, ve kterých je dopad chráněného označení nejvýznamnější.

V této otázce měli výrobci odhadnout, ve kterých destinacích je dopad a vliv na poptávku po výrobcích s chráněným označením nejvýznamnější. Respondenti odpovídali (viz Graf 30), že mezi tyto destinace patří zejména Německo – zde byla shoda 3 výrobců. Jako další destinace byly označeny Rusko a Slovensko, mezi ostatní pak bylo zařazeno např. Česko, Maďarsko, Bulharsko a jiné další země.

Graf 30: Destinace s největším dopadem chráněného označení

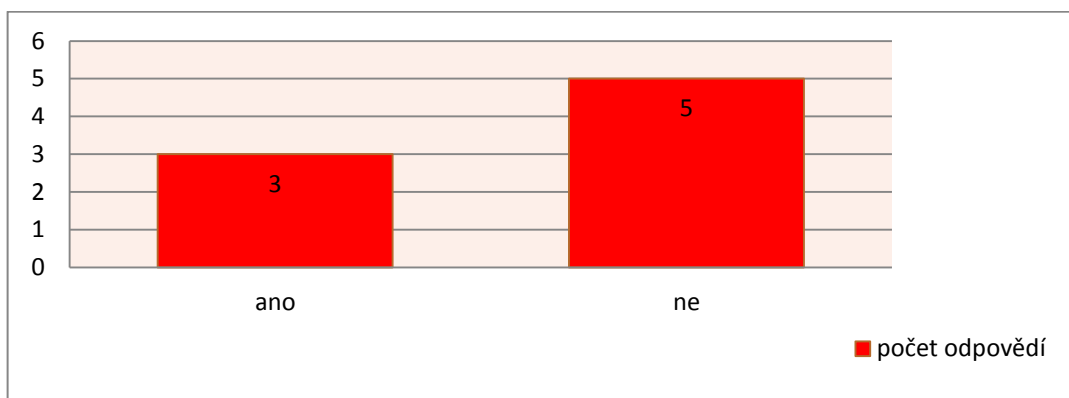

Zdroj: Vlastní šetření

12) Máte zájem o označení dalších Vašich produktů?

Dle odpovědí na otázku č. 12 je zřejmé, že většina výrobců nebude dále mít zájem o označení dalších výrobků nebo mít zájem nemohou z hlediska toho, že již mají označené všechny produkty, které jsou možné dle specifikace. Celkem 3 výrobci by měli i nadále zájem o další označení svých produktů (viz Graf 31).

Graf 31: Zájem výrobců o označení dalších produktů

Zdroj: Vlastní šetření

13) Jaké jsou skutečné přínosy získání označení?

Cílem této otázky bylo zjistit, zda jsou nějaké přínosy získání chráněného označení i ve skutečnosti. Výrobci zde označili jako skutečné přínosy, odlišení od konkurence, nové možnosti pro export – nová místa pro export a s tím související získání nových odběratelů. Mezi další přínosy také bylo zařazeno zaručení kvality zejména pro spotřebitele. Někteří výrobci však vidí skutečný přínos jako minimální.

14) Náměty k této problematice.

V této otázce mohli respondenti napsat, jaké připomínky mají k tématu chráněného označení. Výrobci do této otázky vypisovali především, o které další produkty by mohla specifikace být rozšířena tak, aby i tyto produkty mohly získat chráněné označení. Zmínili se zde o nealkoholických pivech a pivech s vyšší stupňovitostí.

4.4.3 Závěrečné zhodnocení dotazníkového šetření

Dle telefonických hovorů, které byly s výrobcí vedeny, je zřejmé, že pro výrobce chráněné označení není stěžejní. Odběratelé nepátrají po této informaci, zda daný produkt (pivo) má nějaké označení, zajímá je především chuť a cena. Někteří z výrobců shledávají toto označení jako zbytečné. V dnešní době chráněné označení přináší výrobcí spíše jen závazek a ne až tak veliký přínos. Závazkem je udržet kvalitu výrobku, což není jednoduchým úkolem. Přínosem je zejména odlišení se od konkurence a s tím spojené získání potenciálních zákazníků.

5. Závěr

Cílem bakalářské práce bylo zjistit, jaký postoj spotřebitelé zaujímají k chráněnému označení EU a jaké je celkové povědomí spotřebitelů o těchto pojmech. Dále pak byl zjišťován názor výrobců na chráněná označení a skutečné přínosy tohoto označení.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že největším úskalím tohoto projektu je nedostatečná informovanost veřejnosti o chráněných označeních. Dle mého názoru by bylo potřebné zajistit větší propagaci takto označených výrobků, například vytvořením televizních nebo i rozhlasových reklam. Iniciativa by měla vzejít zejména od výrobců, kteří toto označení používají a sami vědí, že povědomí spotřebitelů o tomto označení je minimální. Do takovéto kampaně by se měl však zapojit i stát a další státní organizace, aby přínos byl co největší.

V dnešní době stále narůstá zájem spotřebitelů o informace o původu a kvalitě kupovaného zboží. Právě chráněná označení jsou v tomto ohledu pro spotřebitele určitým vodítkem. Chráněné označení původu, chráněné zeměpisné označení a zaručená tradiční specialita jsou označení, která zaručují nejen kvalitu výrobků, správný postup při výrobě, ale také garantují původ produktu či potraviny.

Systém ochrany produktů byl zaveden v EU v roce 1992. Smyslem byla ochrana názvů zemědělských a potravinářských výrobků, které si získaly věhlas v EU i ve světě, před konkurenčními výrobky, které se neprávem za tyto produkty vydávaly. Cílem také byla ochrana spotřebitele před nežádoucím klamáním a také propagace systému kvality EU vůči třetím zemím.

Produkty s chráněným označením jsou spojovány s určitou zemí nebo oblastí v dané zemi. Podpora takto označených produktů a propagace označení CHOP, CHZO, ZTS by mohla být provázána s podporou turismu a propagací regionů.

V závěru bylo zjišťováno, jaký postoj a obecné mínění k dané problematice mají výrobci piva vlastníci produkty s chráněným označením. Jaký přínos chráněné označení těmto výrobcům přineslo.

V této práci bylo zjištěno, že někteří z výrobců shledávají toto označení jako zbytečné, neboť jeho přínos není zdaleka takový, aby vyvážil povinnosti s tímto

označením spojené. Chráněné označení přináší výrobci velký závazek a tím je udržení stálé a neměnné kvality výrobků - v tomto případě pív.

Udržení stanovené kvality není jednoduchým úkolem. V dnešní době je velká tendence ke snížení cen výrobků, a proto se výrobce musí snažit zajistit minimální výši nákladů ve všech oblastech související s výrobou.

Na druhou stranu jiní producenti vidí v označení svých výrobků tímto způsobem přínos. Určitá skupina spotřebitelů stále více vyhledává informace o kvalitě a chce mít jistotu o použitých surovinách. V takovémto případě chráněné označení přináší výhodu výrobcům oproti konkurenci, která žádné označení nemá. Tito výrobci pak mají možnost získat nové potencionální zákazníky, odběratele nejen v naší republice, ale také i v zahraničí, neboť okruh spotřebitelů, kteří se zajímají o původ produktů se neustále, i když pomalu, rozšiřuje.

6. Summary

The aim of this thesis was to find out what attitudes consumers have towards the protected designations of the European Union and what the general awareness of these terms is. In addition, producers' opinion on the protected designations and real benefits of these designations were investigated.

The questionnaire research showed that the biggest difficulty of this project is a lack of knowledge of the protected designations within general public. In my opinion, it is necessary to provide greater promotion of the products labelled with the protected designations, for instance, to make commercials on television or radio. The initiative should come mainly from the producers who use these designations and who also know themselves that the public awareness is minimal. However, also the state and other state organizations should be involved in this campaign in order to benefit to a greater extend.

Currently, consumers are more and more interested in information about the origin and quality of goods they buy. And especially the protected designations represent very important clues for them. The protected designation of origin, protected geographical indication and traditional specialty guaranteed ensure quality of a product, right production processes and also the origin of a product or foodstuff.

The system of product protection was introduced in the European Union in 1992. The point was to protect the names of agricultural and food products which gained fame both in the European Union and the rest of the world against competitive products which were wrongly presented like these products. It also aimed to protect consumers against undesirable deception and to promote the system of quality of the European Union into third countries.

Products with the protected designations are closely connected with a certain country or region, therefore supporting these products and promoting the protected designations of origin, protected geographical indications and traditional specialties guaranteed could be linked to the promotion in tourism and advertisement of the regions.

At the end of the paper, the attitudes and opinions of beer producers who own products with the protected designations of the European Union were examined in a line with the real benefits for these producers.

On one hand, it was discovered that some producers regard this designation as useless because there are less benefits than duties connected with it. The designation brings a great commitment to the producers because it requires stable and invariable quality of the product, in this context beer.

Maintaining the specified quality is not an easy task. Nowadays, there is a huge tendency to decrease product prices, that is why producers must try to ensure a minimum level of costs in all areas related to the production.

On the other hand, other producers consider this designation beneficial because a certain group of consumers searches for the information about quality and used ingredients still more. In these cases, the protected designation gives manufacturers an advantage over their competitors who have no label. These manufacturers then have the opportunity to acquire new potential customers, not only in our country but also abroad as the number of consumers who are interested in the origin of products is constantly, though slowly expanding.

7. Seznam použitých zdrojů a literatury

- (1) *DOOR* Databáze DOOR, spravováno Evropskou komisí [online]. [cit. 2012-11-10].
Dostupné z: <http://ec.europa.eu/agriculture/quality/door/list.html>
- (2) *eAGRI – Potraviny* [online]. [cit. 2013-02-28]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/potraviny/>
- (3) *Eur-Lex*: O dokumentech Evropské unie. [online]. [cit. 2013-08-08]. Dostupné z:
<http://www.eurlex.cz/eurlex.about.aspx>
- (4) *European Policy For Quality Agricultural Products*: [online]. [cit. 2013-02-28].
Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/publi/fact/quality/2007_en.pdf
- (5) *NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 1151/2012 ze dne 21. listopadu 2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin*. [online]. [cit. 2012-11-10]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:343:0001:0029:cs:PDF>
- (6) *NAŘÍZENÍ RADY (ES) č.509/2006 ze dne 20. března 2006 o zemědělských produktech a potravinách, jež představují zaručené tradiční speciality*. [online]. [cit. 2012-11-10]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:093:0001:0011:CS:PDF>
- (7) *NAŘÍZENÍ RADY (ES) č.510/2006 ze dne 20. března 2006 o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských produktů a potravin*. [online]. [cit. 2012-11-10]. Dostupné z: - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:093:0012:0025:CS:PDF>

- (8) Průmyslová práva: Označení původu a zeměpisná označení Společenství. *Úřad průmyslového vlastnictví* [online]. 2008, 07.02.2013 08:42 [cit. 2013-02-28]. Dostupné z: <http://www.upv.cz/cs/prumyslova-prava/oznaceni-puvodu-zemepisna-oznaceni/prihlasovani-do-zahranici/oznaceni-puvodu-a-zemepisna-oznaceni-spolecenstvi0.html>
- (9) *Státní veterinární správa* [online]. 2009, 2013 [cit. 2013-08-08]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/svs/portal>
- (10) Státní zemědělská a potravinářská inspekce. *Činnost SZPI: Kontrolní činnost* [online]. 17. 10. 2012. Brno: Státní zemědělská a potravinářská inspekce 2013, 2012 [cit. 2013-02-28]. Dostupné z: <http://www.szpi.gov.cz/docDetail.aspx?nid=11314&docid=1002118&chnum=9>
- (11) *Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský* [online]. [cit. 2013-08-08]. Dostupné z: <http://www.ukzuz.cz/Default.aspx>
- (12) Štrobl, Stanislav. *Ochrana zeměpisných označení a označení původu v EU* [online]. Právnická fakulta, 2010/2011 [cit. 2013-02-28]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/238294/pravf_m/diploma_final.txt. Diplomová práce. Masarykova univerzita.
- (13) *Zelená kniha: Politika kvality* [online]. [cit. 2013-02-28]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/quality/policy/consultation/greenpaper_cs.pdf
- (14) Autorské právo: *Průmyslová práva: podle stavu k 10. 10. 2011*. Ostrava: Sagit, 1996-, 208 s. ISBN 978-80-7208-879-9.

- (15) Horáček, Roman. *Zákon o ochranných známkách; Zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení; Zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví: komentář.* 2., podstatně dopl. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 527 s. ISBN 978-80-7400-058-4
- (16) Jakl, Ladislav. *Práva na označení a průmyslové vzory.* 2. vyd. , Praha: Metropolitní univerzita, 2008. 252 s. ISBN 978-80-86855-36-3
- (17) Jakl, Ladislav. *Ochranné známky a označení původu.* 2., dopl. vyd. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2002. 265 s. ISBN 80-7282-017-6

Anotace

Předmětem bakalářské práce je zhodnocení současné situace na trhu a dále na základě analýzy a průzkumu navrhnout, jaké další potraviny by mohly mít chráněné označení. Práce je rozdělena do dvou částí. Teoretická část je zaměřena na základní pojmy chráněného označení EU. Praktická část analyzuje informovanost spotřebitelů o chráněném označení a dále analyzuje postoje a přínosy pro producenty piv vlastníci produkty s chráněným označením EU.

Klíčová slova

Chráněné označení původu, chráněné zeměpisné označení, zaručená tradiční specialita.

Annotation

The aim of this thesis is to evaluate the current situation on the market and to suggest which foodstuff could have the protected designation on the basis of analysis and research. The paper is divided into two parts. The theoretical part focuses on the basic terms of the protected designations of the European Union. The practical part analyses consumers' awareness about the protected designations and it also examines the attitudes and benefits for beer producers who own products with the protected designations of the European Union.

Key words

Protected designation of origin, protected geographical indication, traditional speciality guaranteed.

Seznam tabulek, obrázků a grafů

Tabulky

Tabulka 1: Poplatky spojené se žádostmi	12
Tabulka 2: Poplatky ostatní	12
Tabulka 3: Poplatky manipulační	12
Tabulka 4: CHOP v ČR	19
Tabulka 5: ZTS v ČR.....	20
Tabulka 6: CHZO v ČR.....	21
Tabulka 7: Pivovary a jejich produkty s chráněným označením	25

Obrázky

Obrázek 1: Loga EU – barevná verze	15
--	----

Grafy

Graf 1: Pohlaví respondentů	30
Graf 2: Věková struktura respondentů.....	30
Graf 3: Dosažené vzdělání respondentů	30
Graf 4: Zájem respondentů o původ produktů.....	31
Graf 5: Nejčastěji zkoumaný původ u produktů.....	32
Graf 6: Nejčastěji zkoumaný původ u potravin	32
Graf 7: Příklady typických českých produktů	33
Graf 8: Příklady typických produktů v rámci EU.....	34
Graf 9: Informovanost o pojmech CHOP, CHZO, ZTS	34
Graf 10: Příklady produktů	35
Graf 11: Jak respondenti rozumí pojmům CHOP, CHZO, ZTS.....	35
Graf 12: Rozlišení typů chráněných označení	37
Graf 13: Nákup produktů s chráněným označením	37
Graf 14: Preference potravin s chráněným označením	38

Graf 15: Důvod preference potravin s chráněným označením	38
Graf 16: Odhad respondentů – počet potravin s chráněným označením	39
Graf 17: Návrhy potravin pro získání chráněného označení	40
Graf 18: Typ podniku dle počtu zaměstnanců	42
Graf 19: Využití CHZO v letech 2000-2013	43
Graf 20: Procenta produktů s chráněným označením dle počtu druhů	44
Graf 21: Procenta produktů s chráněným označením dle velikosti výstavu	44
Graf 22: Důvod žádosti o získání chráněného označení	45
Graf 23: Způsob prezentace chráněného označení vůči zákazníkům	46
Graf 24: Úroveň povědomí spotřebitelů o pojmech - tuzemsko	46
Graf 25: Úroveň povědomí spotřebitelů o pojmech - zahraničí	47
Graf 26: Důležitost chráněného označení pro tuzemského spotřebitele	47
Graf 27: Důležitost chráněného označení pro zahraničního spotřebitele	48
Graf 28: Vliv označení na poptávku - tuzemsko	48
Graf 29: Vliv označení na poptávku - zahraničí	49
Graf 30: Destinace s největším dopadem chráněného označení	49
Graf 31: Zájem výrobců o označení dalších produktů	50

Seznam příloh

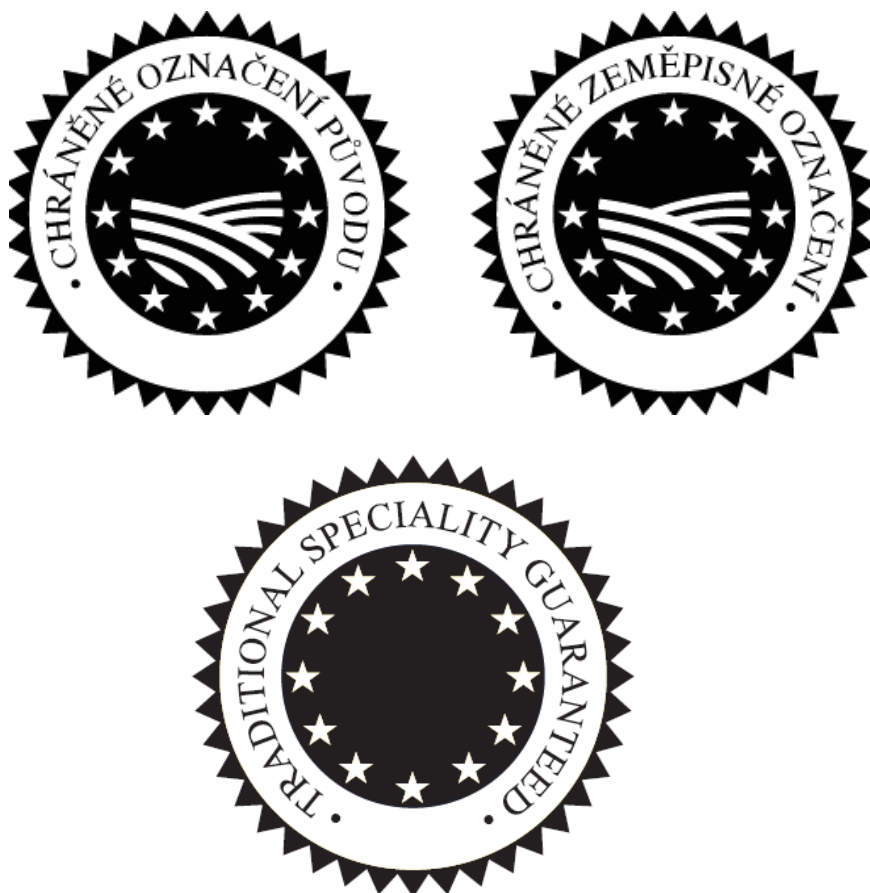
- Příloha 1: Loga chráněných označení původní verze modro-žlutá
- Příloha 2: Loga chráněných označení černobílá verze
- Příloha 3: Počet výrobků s chráněným označením EU
- Příloha 4: Dotazník spotřebitelé
- Příloha 5: Dotazník výrobcí s průvodním dopisem

Přílohy

Příloha 1: Loga chráněných označení původní verze modro-žlutá

Příloha 2: Loga chráněných označení černobílá verze

Příloha 3: Počet výrobků s chráněným označením EU

Počet výrobků s chráněným označením EU			
Itálie	243	Nizozemsko	9
Francie	191	Finsko	8
Španělsko	155	Švédsko	6
Portugalsko	116	Irsko	4
Řecko	94	Lucembursko	4
Německo	82	Dánsko	3
Velká Británie	42	Kypr	2
Polsko	33	Litva	2
Česko	31	Bulharsko	1
Rakousko	14	Rumunsko	1
Slovensko	13	Lotyšsko	0
Belgie	13	Malta	0
Slovinsko	11	Estonsko	0
Maďarsko	10	celkem EU	1088

Poznámky: Ochrany udělované od roku 1996
 Česko a Slovensko mají uděleno chráněné označení u čtyř produktů společně
 Chráněná označení pro EU má v šesti případech zapsána i Čína, jednu Kolumbie (pro kávu)
 a Indie (pro čaj Darjeeling) Pramen Evropská komise

DOTAZNÍK

Potraviny s chráněným označením EU

(spotřebitelé)

Dobrý den,

jsm studentkou třetího ročníku Ekonomické fakulty na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích.

Ráda bych Vás touto cestou požádala o vyplnění dotazníku na téma **Potraviny s chráněným označením EU**. Data z dotazníku budou využita pro zpracování stejnojmenné bakalářské práce. Dotazník je zcela anonymní.

Děkuji za Váš čas.

Nováková Soňa

Zvolenou odpověď označte křížkem. Na otázky odpovídejte v zadaném pořadí.

1. *Zajímá Vás obecně původ produktů? (1- ano, velmi, 5- ne ,nezajímá)*

1 2 3 4 5

Pokud ne, přejděte k otázce č. 4.

2. U kterých produktů Vás původ zajímá nejvíce? (lze zaškrtnout více odpovědí)

☐ potraviny	☐ dětské zboží
☐ textil	☐ obuv
☐ kosmetika	☐ elektronika
☐ jiné:	☐ jiné:

3. U kterých potravin Vás původ zajímá nejvíce? (prosím vypište)

.....
.....

4. Uveďte příklady českých/evropských regionů a jejich typických produktů (region je součástí názvu produktu). (Příklad: Nošovice-Nošovické zelí)

a) ČR

1. -
2. -
3. -

b) EU

1. -
2. -
3. -

5. Setkal/a jste se někdy s pojmy chráněné označení původu (CHOP), chráněné zeměpisné označení (CHZO), zaručená tradiční specialita (ZTS)?

ano

ne

Pokud ano, uveďte příklady produktů:

.....
.....

6. Do jaké míry těmto pojmům rozumíte? (Ohodnoťte pomocí školní hodnotící stupnice 1 - 5)

☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5

7. Dokážete rozlišit CHOP, CHZO, ZTS u níže uvedených potravin?

a) *Budějovický Budvar*

CHOP

CHZO

ZTS

b) *Nošovické kysané zelí*

CHOP

CHZO

ZTS

c) *Lovecký salám*

CHOP

CHZO

ZTS

d) *Český kmín*

CHOP

CHZO

ZTS

e) *Hořické trubičky*

CHOP

CHZO

ZTS

f) *Pražská šunka*

CHOP

CHZO

ZTS

8. *Nakoupil/a jste již někdy produkt s chráněným označením?*

- ano
- ne
- nevím

Pokud ne, přejděte k otázce č. 10.

9. *Preferujete při nákupu potraviny označené chráněným označením (CHOP, CHZO, ZTS) od ostatních?*

- ano
- ano, jen výjimečně
- ne

Pokud ano, z jakého důvodu?

.....
.....

10. *Odhadněte, kolik potravin je v ČR celkem označeno některým z chráněných označení EU (CHOP, CHZO, ZTS)?*

- 10 - 20
- 21 - 30
- 31 - 40
- 41 a více

11. *Uveďte, která potravina by měla toto označení získat a proč?*

.....
.....
.....

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE :

1) *pohlaví*

žena

muž

2) *věk*

do 20 let

21 – 40

41 – 60

61 a více

3) *vzdělání*

ZŠ

SŠ bez maturity

SŠ s maturitou

VOŠ

VŠ

DOTAZNÍK
Potraviny s chráněným označením EU
(výrobci)

Dobrý den,

jmenuji se Soňa Nováková a jsem studentkou třetího ročníku oboru Obchodní podnikání na Jihočeské univerzitě. V rámci bakalářské práce se zabývám analýzou chráněných označení původu EU u piva v ČR. Cílem práce je odhalení silných či slabých stránek uvedeného označení.

Dovoluji si Vás požádat o zodpovězení několika otázek v přiloženém dotazníku. V případě Vašeho zájmu Vám mohu poskytnout výsledky své práce.

Přeji Vám i Vaší společnosti mnoho úspěchů a děkuji Vám za vynaložený čas.

S přáním pěkného dne

Soňa Nováková

Janov 38

39201 Soběslav

sona.novakova@centrum.cz

V Janově dne 11. 7. 2013

1. Jaká chráněná označení EU využíváte a od kterého roku?

CHOP:

CHZO:

ZTS:

2. Bylo uděleno označení CHOP/CHZO/ZTS pro všechny Vaše výrobky?

Ano

Ne

Pokud ne, na jakou část výrobků v procentech toto označení bylo uděleno?

a) dle počtu druhů

do 20 %

21 – 40 %

41 – 60 %

61 – 80 %

81 % a více

b) dle velikosti výstavu

do 20 %

21 – 40 %

41 – 60 %

61 – 80 %

81 % a více

3. Z jakého důvodu jste podávali žádost o získání chráněného označení?

(lze označit více možností)

Udržení současných odběratelů

Získání nových odběratelů

Začátek vývozu do zahraničí

Větší prestiž výrobků

Odlišení od konkurence

Jiné:

.....

4. Jak hodnotíte kritéria pro získání označení CHOP/CHZO/ZTS?

Mohla by být přísnější

Adekvátní

Příliš přísná

5. Musela Vaše společnost pro získání označení provést nějaké změny?

- Ano, jaké:
- Ne

6. Prezentuje chráněné označení na Vašich výrobcích?

- Ano
- Ano, částečně (např. výrobky pro zahraniční trh)
- Ne

7. Jakým způsobem dále komunikujete institut chráněného označení vůči zákazníkům?

.....

.....

.....

8. Jaká je dle Vašeho názoru úroveň povědomí spotřebitelů o právním institutu chráněného označení CHOP/CHZO/ZTS?

a) v tuzemsku (ohodnoťte pomocí školní hodnotící stupnice 1 - 5)

- 1 2 3 4 5

b) v zahraničí (ohodnoťte pomocí školní hodnotící stupnice 1 - 5)

- 1 2 3 4 5

9. Myslíte si, že chráněné označení Vašeho výrobku je důležité:

a) pro tuzemského spotřebitele? (ohodnoťte pomocí hodnotící stupnice 1 - 5)

- určitě ano 1 2 3 4 5 určitě ne

b) pro zahraničního spotřebitele? (ohodnoťte pomocí hodnotící stupnice 1 - 5)

- určitě ano 1 2 3 4 5 určitě ne

10. Jak ovlivnilo získání tohoto institutu poptávku po Vašich produktech:

a) v tuzemsku (ohodnoťte pomocí hodnotící stupnice 1 - 5)

zásadně ano 1 2 3 4 5 zásadně ne

b) v zahraničí (ohodnoťte pomocí hodnotící stupnice 1 - 5)

zásadně ano 1 2 3 4 5 zásadně ne

11. Odhadněte tři destinace, ve kterých je dopad chráněného označení nejvýznamnější:

1.
2.
3.

12. Máte zájem o označení dalších Vašich produktů?

- Ano
 Ne

Pokud ano, upřesněte:

13. Jaké jsou skutečné přínosy získání označení?

.....
.....
.....

14. Vaše náměty k této problematice:

.....
.....
.....

Identifikační údaje:

Název společnosti:

Sídlo společnosti:

Počet zaměstnanců: < 10 11-50 51-250 > 250